

Antonescu itt marad Titu...

Sarrault és...

A Sarrault és...

Provd tanácskozás...

Erő eredménye...

Hogy egy kö...

Dzsiszibutól...

Nashi...

csben utáltak

A Tempo szerint...

Ütközött...

zombaton délután...

ment meg az 1919...

ment meg az 1919...

ment meg az 1919...

ment meg az 1919...

ment meg az 1919...

18. Tel. Havonta 4re 64...

Dr. Kassatter Robert Budapest Disztor 2.1.e

HELET

ESODOPOLITIKAINAPILAD

Ara 5 lej Szerda, 1936. február 5. 5696. EV. SEVAT 12. XIX. EVF. 28 SZAM

Párizs és London Olaszország helyett már a szovjetekhez való szoros közeledésben látja Közép-Európa biztonságának garantálását

Ausztria és Bulgária a francia és kisantant orientáció mellett köti le magát Párizsban

Flandin és Boris király Bulgáriának a Balkán-paktumhoz való csatlakozásáról tárgyalt. Starhemberg és Pál jugszláv régensherceg Flandinnal. Károly király dezsőnéje Lebrun elnök tiszteletére

Károly király nyilatkozata Európa békéjéről

A Népszövetség és a román pedagógia

Hivatalos távirati irodánk meglepő hírt továbbított ma hozzánk. Arról számol be a hír, hogy a Népszövetség átiratot bízott a kormányhoz, melyben a történelmi tankönyvek egyes tuzásaira hívja fel a figyelmét.

Az írárt érdekes és jellemző. Hogy lesz-e fogadtatja? A történelem-tanításnak elfogult és önkényes módja nem újság. Minden rendszer és minden nép a saját érdekein és érzelmi világán keresztül látja és tanítja a történelmet és a mai politikai szenvedélyektől túlfutott világban nem is valószínű, hogy a Népszövetség platonikus közbenjárásának eredménye lesz.

Szomorú, hogy Európa népei iskolai tankönyveken keresztül is egymás ellen uszítják ifjúságukat és a népszövetségi gondolat valóban az, amely ezeket az uszításokat kiküszöbölni hivatott.

Van azonban egy még ennél is feltűnőbb visszahatása a történelem pedagógiájának. Epedig az, amikor egy ország határain belül élő népeket uszítanak egymás ellen a tankönyvek.

Mindegyik győz Az olasz-abesszin háboru hadijelenféseli elszomorító és egyben humoros változatát tükrözik a világháboru Höfer-jelentéseinek. A Höfer-jelentések is mindig győzelemről számoltak be ugyanakkor, amikor az ellenséges országok hadseregének vezérkari főnökei szintén hatalmas győzelmeket jelentettek.

Párizs, február 4. A párizsi diplomáciai tárgyalások egyre szélesebb kereteket öltenek. Minden jel arra vall, hogy a tanácskozásokban résztvevő uralkodók, diplomaták és politikusok egy nagyarányú hatalmi csoportosulás létrehozására törekzenek, amely egyfelől az olasz-abesszin viszály által felvetett problémákat akarja tisztázni és a vizsályból eredő esetleges európai konfliktusok veszedelmét óhajtja elhárítani, másfelől megingathatatlant frontot akar alakítani a német gygyverkezésbe nem vallott, de tényleges céljaival szemben. Ausztria függetlenségének és a Habsburg-restauráció feltétlen megakadályozásának biztosítása is nyilvánvaló célja e tárgyalásoknak, amelyeknek különös fontosságot tulajdonít az az újabb körülmény is, hogy a tárgyalásokba most már Boris bolgár király is bekapcsolódott. Boris bolgár király párizsi tárgyalásainak jelentőségét már az a körülmény is megvilágítja, hogy Bulgária mindezekig a revizionista államok sorába tartozott s részben, néha egészben német befolyás alatt állott.

A jelentések szerint Boris király tanácskozásain ismételtén felmerült Bulgáriának a Balkán-paktumhoz való csatlakozásának kérdése is. Erre vonatkozólag még nincsenek pozitív értesüléseink, de Boris királynak az a kijelentése, hogy Bulgária feltétlenül ragaszkodik a népszövetségi alapokmányban lefektetett elvekhez, annak jele, hogy Bulgáriának Franciaország, illetőleg Anglia befolyása alá való helyezkedése biztosítottak vehető.

A tegnapi lezajlott újabb diplomáciai eredményeiről alábbi jelentéseink számolnak be: A kollektiv biztonság megszervezése

A tegnapi párizsi diplomáciai tárgyalások főproblémája a kollektiv biztonság megszervezésének kérdése volt. Ezzel kapcsolatban a keleteurópai államok képviselői, vagy tényleges vereséget egyik fél sem tud felmutatni, illetőleg bizonyítani, vagy letagadni.

Az olaszok elérték — nagy áldozatok árán — bizonyos helyi sikereket, viszont az abesszinek, ha komoly katonai értelemben nem is győztek, de végzetes vereséget sem szenvedtek. Az is valószínű, hogy Mussolini és az olasz vezérkar — óthon — nem így képzelte az abesszini kalandot. Azt hitték, hogy a „civilizáltan, félvad“ abesszin törzseket egy-két tőre elűzték s pár hónap leforgása alatt a népusz kapitulációra kényszerítik.

lőnek az a véleményük alakult ki, hogy tanulmányozniok kell és véglegesen meg kell állapítaniok a népszövetségi alapszerződés 16. szakaszának félremagyarázhatatlan interpretációját, hogy így a kollektiv biztonság biztosítására hivatott eszközök konkrét formát ölthessenek.

Nagy jelentőséget tulajdonítanak Párizsban Boris bolgár király és Flandin külügyminiszter találkozásának, amely lényegesen túlhaladta egy egyszerű udvariassági látogatás jellegét.

Boris király kategorikusan kijelentette, hogy Bulgária külpolitikai tekintetben továbbra is Genf felé fog tájékozódni.

A Havas ügynökség jelentése is megerősíti, hogy a Boris királlyal folytatott tárgyalások során a kollektiv biztonság megszervezéséről volt szó. Boris király biztosította Flandint, hogy Bulgária a Népszövetség felé akar orientálódni. Szó esett a megberzélésen Bulgáriának a Balkán-paktumhoz való esetleges csatlakozásáról, amelyet a többi a Balkán államok képviselői fölöttébb óhajtandónak tartanak.

Északkelet-Európa biztonságának kérdése

Boris királlyal folytatott tárgyalásai után Flandin Ruzsdi Arras török külügyminisztert fogadta, akivel a népszövetségi alapokmány 16. szakaszának pontos definíciójáról tárgyalt.

Ezután Lozoraitisz litván külügyminisztert fogadta a francia külügyminiszter, akivel Északkelet-Európa biztonságára vonatkozólag folytatott eszmecsere.

E tárgyalások befejezése után mint rendkívüli fontosságú eseményt regisztrálják Párizsban, hogy Flandin tegnap este felment (Folytatása a 8-ik oldalon)

melj saját földjén hadakozik — hozzá egyre inkább modern katonai eszközökkel — a pusztai technika főeny nem biztosítja a feltétlen és főleg a döntő győzelmet.

Egyelőre csak a hadijelentések győzelmei vannak biztosítva Olaszország számára.

A Höferek. Sajnos, a világháboru győzelmi jelentéseinek emléke arra az óvatosságra kötelez bennünket, hogy ne feltétlenül higgyünk ezekben a jelentésekben.

Amikor mindegyik fél győzelmet és csak győzelmet jelent, akkor valamelyik fél számára a vereség közeledik, még ha nem a katonai értelemben vett vereség is.

Egy háboru megnyeréséhez nem elegendő a hősi magatartás és áldozatkészség. Más is kell. A konstelációk kedvezése, a nyersanyagbeszerzés és az élelmiszerek utánpótlásának biztosítása.

S ebben a tekintetben Olaszország határozottan hátrányban van Abessziniával szemben.

VILAG TUKER

Kié a Szezi-csatorna?

Alábbi cikket Pierre Crabités amerikai bíró írta, aki az amerikai közvélemény szempontjai szerint bírálja el a Szezi csatorna jogi helyzetét, amely a mai nemzetközi helyzetben döntő fontosságú.

Hogy a Szezi-csatorna Angliáé, ezt csak az a kisebbség vallja, amely Amerikában tökéleügyi ügyekben érdekelt. Mint amerikai megbízott, tagja voltam a kairói vegyes bíróságnak és amióta visszajöttem Egyiptomból az Egyesült Államokba, többször kérdezték tőlem, vajjon Nagy-Britannia le fogja-e zárni a Szezi-csatornát abban az esetben, ha közötté és Olaszország között nyílt konfliktusra kerülne sor. Válaszomat a következőképpen formuláltam meg: „Angliának nincsen felügyeleti joga a Szezi-csatorna üzemére. Véleményem szerint sem törvényes, sem morális joga nincs arra, hogy elzárja a csatornát az olasz kereskedelmi és hadihajók elől.”

Nem állítom, hogy Anglia nem döntő jelentőségű pénzügyi részese a „Compagnie Universelle“-nek, amely a Szezi-csatorna koncessziója fölött rendelkezik. De állítom, hogy ennek ellenére, Franciaországnak sokkal nagyobb a szerepe a vállalat vezetésében, mint Nagy-Britanniának. A társulat felügyelő bizottságának 21 francia, tíz angol és egy hollandi tagja van. Az elnök francia ember. Az „agent superior“ ugyanakkor francia alattvaló és a legfontosabb pozíciók francia kezekben vannak.

Miért tehát ez a szembeszökő ellentét? Az ellentét abból az elvitázhatalan tényből adódik, hogy az angolok ma ugyan a csatorna-társulat részvénytőkéjének több mint ötven százaléka fölött rendelkeznek, még sem áll módjukban meghatározni a társaság üzleti politikáját. Bármilyen abnormalisnak is lünik ez az állapot, indokoltnak fogjuk találni, ha egy kis történelmi visszapillantást vetünk.

1856-ban Ferdinánd de Lesseps, mielőtt hozzálatott a csatorna építkezéséhez, azon igyekezett, hogy elhelyezze a társulat részvényeit. Ugy vélte akkor, hogy az érdekelt országok közvéleményének nem lesz kedve pénzét olyan vállalatba fektetni, amely fölött nagy részvénytulajdona révén az egyiptomi helyettes király fogja az ellenőrzést gyakorolni. Ezért a társulat alapszabályában záradékot vettek fel, amely világosan kimondja, hogy a közgyűlésen egyetlen részvényes sem gyakorolhat nagyobb jogokat, mint amennyi azokat illeti, akik 25 részvény fölött rendelkeznek. Vagyis akkor sem, ha bármennyi részvénye van.

Lesseps kívánsága volt, hogy vállalatának népszerű és hazafias színezetet adjon. Kihangsúlyozta, hogy „a kisembernek“ szava kell, hogy legyen a szezi tenger-szoros vezetése körül. Ezért 400 ezer részvényt bocsátott ki. A kisemberek valóban kifizették is felhívását és apróbb tételekben közel 200 ezer részvényt jegyeztek le. Európa többi része süket maradt Lesseps vállalkozásával szemben és mindössze 25 ezer részvényt vásárolt. Said pasa, az egyiptomi alkirály nagylelkűen segítségére sietett a vállalkozásnak és átvette a fennmaradó 175 ezer részvényt. Noha az egyiptomi uralkodó 44 százalékát vette meg a „Compagnie Universelle“ részvényeinek, a közgyűlésen mégis mindössze 25 részvény szavazati jogát tudta gyakorolni. Ez a korlátozás még fennállott, amikor meghalt és a 175 ezer részvény unokafivére és utódjára, Izmail pasára szállott át. A do-log komplikálódott, amikor Izmail pasa elzalogosította a részvényeket a társulattól és felhatalmazta Ferdinánd de Les-

sepet arra, hogy 1894 december 31-ig minden gyűlésen és minden alkalommal képviselje.

Mindez azt jelenti, hogy amikor 1875-ben Disraeli megvásárolta a 175 ezer részvényt, még fennállottak a megszorítások. A brit kormány a 175 ezer részvényt 7000 különböző megbízottjára iratta át. A kincstári ügyészek azonban már akkor aggódalmukat fejezték ki, attól tartva, hogy az ilyen tranzakció bizonyára sok bonyodalmat fog okozni, ha a cessionáriusok nem fogják ténylegesen kifizetni a nevére írt 25—25 részvény összegét. Disraeli a vétellel hazafias kötelességet akart teljesíteni és nem azt, hogy egyesek megzavagodjanak.

Disraeli, aki akkor miniszterelnök volt, érintkezésbe lépett a brit hajózási társulatok vezetőivel, akik semmiképpen sem voltak megelégedve a Suez-csatorna részvénytársaságának politikájával. A franciák ugyanis, akik hangadó szerepet töltek be, főleg az osztalékok miatt tanúsítottak nagyobb érdeklődést. A vámszedés minden más szempontnál fontosabb volt számukra. A felügyelőbizottság tagjainak elsősorban a nagy haszon kellett és emiatt annyira felemelték a hajózási illetékeket, hogy azt a közlekedés már alig bírta el. A francia hajók is megéreztek ezt, de minthogy csak korlátozott számban vették igénybe a csatornát, a francia hajózási társaságok támadásaitól a társulat vezetőinek nem kellett tartaniuk.

Az angol kisemberek ezt az eljárást módosított felhárítónak találták és bizonyára Disraeli pozíciójába került volna az egész részvényvásár. Az angolok ugyanis már az első időben kifogásolták hogy az adófizetők pénzéből négyemillió fontot használt fel a miniszterelnök olyan részvénytársaság támogatására, amelyből csak a francia részvényeseknek és igazgatóság tagoknak van hasznuk.

Disraeli nem tudta másként elintézni a dolgot, minthogy kijelentette, hogy a vételár kifizetésekor nem tudott a szavazati jog korlátozásáról, illetve a záradékról. Így hát valami megoldásra kellett gondolnia, amely kielégíti az angolokat és egyúttal a franciákat is.

Párizs ugyancsak különös helyzetben volt. A franciák osztalékokban gondolkoznak. Szívesen mutatnak olyan gesztust, mintha önzetlenek lennének, a valóságban azonban igazi realisták. Tudták, hogy a második császárság bukása után nem tudják felvenni a versenyt az angolokkal. Jól kellett tehát lenniük velük, mert féltek Bismarcktól, aki csak ürügyet keresett arra, hogy megtámadja a franciákat. Így tehát készséggel mutattak hajlandóságot az iránt, hogy kompromisszumot kössenek az angolokkal és ilyen módon biztosítsák osztalékaikat.

Ezzel azután Lesseps és Disraeli között létrejött egy „gentlemen's agreement”, azaz egyezség, amely szerint Disraeli lemond arról, hogy az összes 175 ezer részvény számára szavazatot biztosítson, ellenben Lessepsnek kötelessége lesz az angol bevásárlási bizottságba. A felügyelőbizottságnak pedig kötelessége lesz a hajózási illetékeket leszállítani. Olyan program volt ez, amely pontosan talált Disraeli terveire. Ennek a megállapodásnak 19 évig vagyis 1894-ig kellett érvényben maradnia. Miután a megállapodás lejárt, nem újították meg, de szelleme még ma is uralkodik. A megállapodás minden tekintetben hasznosnak mutatkozott Anglia számára. Az angol kincstárnak nagy jövedelmet hozott, féken tartotta a hajózási társaságokat, amelyek teljesen ingyen szerettek volna átvonulni a csatornán, a brit adófizetőnek pedig olyan jogvédelmet biztosított, amelyek révén adója is csökkent.

Mindez természetesen, az amerikaiak egy részének véleménye szerint, nem elég ok arra, hogy akár Angliának, akár Franciaországnak törvényes vagy morális joga lenne arra, hogy az olasz kereskedelmi és hadihajók átvonulását megtilthassa.

— Oradean az Uj Kelet képviselőjét Blum Zsigmondné, Str. Rimanóczy 4 — látja el, ki úgy az előfizetési, mint a hirdetési, valamint minden lapunkat érintő ügyben felvilágosítással szolgál.

A náci-propaganda miatt betiltották Jugoszláviában egy Palesztina-film bemutatását

A jugoszláv hatóságok ellenállása dacára tovább folyik a náci agitációja a szerb lakosság körében

Belgrád, február 4. A napokban mutatták be Zágrábban a Keren Hajjeszód legújabb Palesztina filmjét, mely „Az Igéret földje” címmel járta be nagy sikerrel az egész világot. A zágrábi bemutató előadás után, amelyen a polgári és katonai hatóságok is résztvettek és nagy elismeréssel nyilatkoztak a filmről, a jugoszláv rendőrség váratlanul és meglepetésszerűen betiltotta a film további előadását Jugoszláviában. Formálisan azzal indokolják ezt a rendeletet, hogy későn közölték a rendőrséggel a film bemutatásának szándékát, ez az indoklás azonban csak látszólagos és tényleges ok az, hogy zavargásoktól tartottak a német nemzeti szocialisták által felhívott körök részéről.

Ily módon a náci-propaganda volt az, amely a jugoszláv hatóságokat arra kesz-

tette, hogy a Keren Hajjeszód filmjének bemutatását eltiltsa. Dacára annak, hogy felelős jugoszláv körökben államellenesnek tekintik a náci propagandát és harcolnak az ellen, ez a propaganda azonban tovább terjed. A náci szóban, írásban és képekben szitják a zsidógyűlöletet a lakosság körében és ezen az uton akarnak beférkőzni Jugoszláviába. A zsidó-ágot és a kommunizmust azonos fogalmaknak állítják be és azt hirdetik, hogy a zsidó-ellenes harccal lehet egyedül kiküszöbölni az országban uralkodó belső ellentéteket.

Legutóbb a nagyikindai sváb német kulturszövetség helyiségét pecsételte le az államrendőrség és feloszlatta a szövetséget. Hasonlóképpen feloszlatták az újvidéki német kulturszövetséget is nemzeti szocialista propaganda munkája miatt.

Nemzetközi konvenció készül Genfben a külföldön élő menekültek érdekében

Ha el is készül a tervezet, kivitele még hosszú időt fog igénybe venni

Genf, február 4. A külföldön élő különböző menekültek kérdése egyik súlyos problémája lett a nemzetközi politikai életnek és a Népszövetség egyik legaktuálisabb feladatának tekintik e kérdés megoldását. Legújabb szakértő bizottság tanácskozik Genfben, hogy nemzetközi konvenciót készítsen elő a miniszterelnökönél menekültek érdekében. A bizottság munkálataiban tíz európai és tengerentúli kormány szakértői, valamint a menekülteket segélyező magán-szervezetek képviselői vesznek részt. Így részt vesz a genfi tanácskozásokon S. Cohen (London) a kivándorlási magán-szervezetek állandó nemzetközi tanácsának képviselője és Ferrière kisasszony, az International Migration Service delegátusa.

A bizottság által javasolt konvenció-tervezet előírja, hogy minden állam, mely a konvencióhoz csatlakozik, ugyan olyan elbánásban kell, hogy részesítse a konven-

ciót aláíró államoknak az ő területén élő és segélyre szoruló polgárait, mint amilyen anyagi és erkölcsi kezelésben részesíti saját polgárait. A tervezet a konvenció érvényét kiterjeszti a hontalan (Staatenlose) menekültekre és azon egyénekre is, akiknek honpolgársága nincs tisztázva. Az aláíró államok kötelezik magukat, hogy egyetlen külföldi sem távolítsanak el területükről csak azért, mert nincstelenek. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a rendőrség ne utasíthasson ki ilyen külföldieket, ha azok az ország törvényei és rendejei ellen vannak.

Egyelőre nincs sok kilátása a tervezetnek, miután az államok nagy része nem tanúsít különösebb jóindulatot az elgondolás iránt. Ha a szakértők ki is dolgoznak konvenció-tervezetet, évek telhetnek még el addig, amíg azt az összes kormányok ratifikálják és így módon életbe lép.

Megalakult a „Chaluc baal mölacha” szervezet

Dr. Fischer József és Reitter Károly beszéde az új szervezet alakuló ülésén

Cluj, február 4. Folyó hó 2-án, vasárnap délelőtt zajlott le a „Chaluc baal mölacha” országos alakuló gyűlése a clujai zsidó iparostársaságon páratlan érdeklődés mellett. A gyűlés impozáns demonstrációja volt a zsidó iparosságának a cionista gondolat mellett. Az előkészítő bizottság nevében Kessler Ignác nyitja meg a gyűlést, majd javasolja Schwartz Ignácnak korelnökké való megválasztását. Schwartz Ignác, miután átvette a gyűlés vezetését, rámutat a zsidó iparosok feladataira a palesztinai országépítésben és hangsúlyozza a „Chaluc baal mölacha”-fontosságát.

Reitter Károly, a központi Palesztina-Hivatal elnöke szöveget fel ezután. Hangsúlyozza az iparosok megszervezésének fontosságát. Rámutat arra, mily nagy szükség van Palesztinában szakképzett iparosokra. Az országépítés munkájában nem elegendő a zsidó polgárság tőkéje és a zsidó ifjúság chaluc

munkája. Kifejté továbbá, hogy a galutban is fontos feladatok várnak a zsidó iparosokra.

Dr. Fischer József beszédében megemlékezik arról, hogy amikor az erdélyi zsidó nemzeti mozgalom kibontotta zászlaját, zsidó iparosok vonultak végig Cluj utcáin kézféher lobogóval. Vázolja a zsidóság és a zsidó iparosok súlyos galuti helyzetét és Palesztina szerepét a zsidóság gazdasági és szociális megújulásában. Ugyanakkor hangsúlyozza, hogy a megalakuló szervezet nem konjunktura-cionistákra és certifikát-vadászokra támaszkodik, hanem meggyőződéses cionista munkásokra. Rámutat a zsidó kulturmunka és hebrizáció elsőrendű fontosságára és támogatásáról biztosítja az új alakulatot.

Kessler Ignác kifejti, hogy palesztinai látogatása során tapasztalta, mennyire hiányzik az épülő országnak a zsidó szakmunkás és ez teszi főleg indokoltá a „Chaluc baal mölacha” megalakulását.

ANTON ROZENZWEIG
Alapítva 1890 ספרים האנדלוני סאלאי חאז
Zsidó könyvek, gravíru- és telyemfalasz nagykereskedése
CLUJ, PIATA MIHAI VITEAZUL 37—38.

Lakjon Budapest szívében!

Merano szálloda

IV. Bécsi-utca 2.

Telefon: 81-4-94 és 81-3-96.
Kittinően felszerelt olcsó szobák,
elsőrendű konyha.

Uj társashelyiségek!

Központi fűtés. — Hideg-meleg
folyóvíz. Liftszállítás le és fel. —
Panziórendszer.

Siovi Dezső az általános cionizmus helyességét hangsúlyozza, amely az igazi ereti munkás típusát akarja kinevelni.

Hegedűs N. rámutat arra, hogy a cionizmus egyetlen útja a zsidóságnak, melynek szolgálatában minden zsidó rétegnek össze kell fognia.

Weinberger Nándor, a cionista helyicsoport nevében üdvözlő az új alakulatot és örömmel állapítja meg, hogy a zsidó iparosok megtalálta az utat a konstruktív cionista munkához.

Albert Nándor, a Hapoel Hadati elnöke egyúttal felhívja az új alakulatot a vallásos iparosok szervezetébe.

Kohányi Samu a Poale Cion üdvözlését követően.

Schwartz Márton, a Poale Cedek nevében szól fel és produktív munkára hívja fel az új alakulatot.

Florenthal Avram a klauzionista ifjúság nevében héberül üdvözlő az iparos szervezetet.

A gyűlés végül a következő vezetőséget választotta meg: Schwartz Ignác elnök, Lőrincz Benjámin ügyvezető, Hegedűs és Schwartz M. alelnökök, a vezetőség többi tagjai: Erőss J., Siovi D., Schwartz S. és Fischhoff M.; választmány tagjai: Kessler, Kun, Halländer, Siovi H., Gärtner, Florenthal, Lazar, Mózes, Ing. Lewi, Grünbaum, Wolff M., Wolff J., Wolff S., Rosenfeld I., Grün, Schwartz S., Gratz, Jakab, Roth és Blau.

ABDUL HAMID

(A vörös szultán)

British Picture új óriásfilmjének bemutatója a Royal-mozgóban. A világtörténelem egyik legjellegzetesebb vérengzője és zsarnoka volt Abdul Hamid, kínai rémtetteiről és háremében rendezett orgiáiról kététeket irtak össze. — A film cselekménye Konstantinápolyban kezdődik a szultáni udvarban. Egy akarat és egy végrehajtó hatalom létezik Abdul Hamid a vörös-rém, ki szadisztikus érzéseitől vezéreltetve egymásra uszítja a birodalom vezetőit, azért, hogy utóljára saját kezével végezzen azzal, aki neki nem tetszik. A film végig pergő cselekménnyel van telítve, de igazi tartalmat Fritz Kortner hatalmas Abdul Hamid alakítása ad. Ez a Németországból kiüldözött művész éppen úgy, mint Elisabeth Bergner Angliában kapott hazát és újabb a film-művészet legértékesebb ábrázolásait adja. Kétfős szerepet játszik és ez még jobban kiemeli kvalitásait. Pártnere Niels Asther szimpatikus és erőteljes. A film rendezése, kiállítás és előadás, cselekménye pergő, érdekes. Színeszei nagy vonalú művészi alakítást adnak. — Feltétlenül megnézendő.

Könyvhatárok, a legmodernebb kivitelű, a legdivatosabb színekben, nagyon olcsó kaphatók a Str. Fântâneal 15 szám alatt asztaloskőhelyben.

Német újdonságok:

ASCH, NATHAN:

DAS TAL

Zum vollkommenen Werk gesell sich die vollkommene Übersetzung des Meisterwerk von HERMYNIA ZUR MÜHLEN.

KÖRBER, LILI:

BEGEGNUNGEN IM FERNEN OSTEN

Der Ferne Osten wird von dieser ganz ausserordentlich begabten Schriftstellerin für uns neuentdeckt.

Egy kötet ára 125.— lej.

LEPAGE

Pos'an utánvétellel. Kérjen új német jegyzeteket Lepage-tól.

Zsidó

Az ügyvédi

A be

Bucuresti, február

iffői ügyvédi kamarai ellen hába tiltakozó mokrata közvélemény egyik fontos professzorkönyve ők egyesületét méltódt; a jobboldali gánok támadása az a jobboldali „körtések” ták a választási programok a legvéde puffogtak. A választék, többek között az kedelmi akadémiák v táját, amely az eddig ját is jelölte. Ennek fajvédelmennek a köny meghódítását követel lista jelöltjei összegyűlt a verekedőket, a választásokon is szer kereskedelmi akadémiákkal felszerelt díj egyoldalú választási szervezett csoportok az volt, hogy megalkasztókat abban, hogy bejuthassanak. Reggel nyolc órák szálta meg a Tei, Căpescu, Doamnei utcák mi és iparkamarában séghez vezettek. Az a hetet keresztül, hogy zoltaiták volna. Ez a Zoríe c. lap írja — tartott és négy órán keresztül az utcákon elh

A hatóságok és főt

tot teljesítő rendőrök vandálistáskodás, mely egyetlen atrocitásokról kelőket. A hulligánok zésű járókelő bukkan szavazni ment, akár „Zsidó vadászati” dal zmusokat két regig néztek a verekedő léptek volna.

Három ve

A Zoríe háborzón választásokról. Néha ugyanis a lap szerkesztője kért segítséget. A Z je-neket:

R. olgár, aki a Te lakik, délelőtt tíz órai tei bulvárdon megp reskedelmi akadémiá embert ütlegeltek. A tétlenül nézte a bari háborodva fordult, hogy közbelpén.

— Nincs rendelet

— felelte nyugodtan. Időközben a vereke valaki a rendőrnél, polgárnak rohantak, vertek, Betört fejje, tagokka! a polgár me turánál és ott az intést tett az esetről. rendőrtől válasza f

— Nem vagyunk rendőrlégénység. B hoz, vagy ahhoz a lakása van.

A polgár megkö szerkesztőségünkbe letekig ismertette a

Egy másik polgár szerkesztőségben, vészó arccal. Elmot cán kampókereszteló csoport támadta igazolja le magát és ülegelni kezdték két előtt.

A komiszárok e

kért, mondotta neki

— Miért nem me

A polgárt a földhő

tak rajta. Az egész

Zsidóveréssel választott új vezetőséget a könyvelők szervezete is

Az ügyvédi kamarai választások jelenetel ismétlődtek meg a könyvelők választásán. „Zsidó-vadászatot” rendeztek a felelősvezetett hulliganok

A belügyminisztérium hivatalos jelentésben számol be a véres választás eseményeiről

Bucuresti, február 4. (Az Uj Kelet tud.) Az ügyvédi kamarai választások botrányos választásai ellen hába tiltakozott az egész ország demokráta közvéleménye: tegnap a főváros egyik fontos professzionális testületének, a könyvelek egyesületének választásainak megismétlődött a jobboldali terrorcsoportok és hulliganok támadása a zsidó szavazók ellen. A jobboldali „kortések” husángokkal gyakorolták a választási propagandát és ezek a husángok a legvédelemben szavazók hátán puffogtak. A választásokon több listát jelölték, többek között az A. L. A. C. I. (a kereskedelmi akadémiák végzett növendékei) listáját, amely az eddigi vezetőség néhány tagját is jelölte. Ennek a listának a jelöltjei a fájvédelemnek a könyvelők egyesületében való meghódítását követelik. Az A. L. A. C. I. lista jelöltjei összegyűjtötték maguknak azokat a verekedőket, akik az ügyvédi kamarai választásokon is szerepeltek, de ezen kívül a kereskedelmi akadémiának botokkal és boxerekkel felszerelt diákjai is résztvettek az egyoldalú választási küzdelemben. A felelősvezetett csoportok harcabadobásának a célja az volt, hogy megakadályozzák a zsidó választásokat abban, hogy a választóhelyiségekbe bejuthassanak.

Reggel nyolc órakor néhány száz verekedő szállta meg a Tei, Colței, Sfinților, Gen. Filipescu, Doamnei utcákat, melyek a kereskedelmi és iparkamarában felállított szavazóhelyiségekhez vezetnek. Az utcákon senki nem mehetett keresztül, hogy a hulliganok le ne igazoltatták volna. Ez az állapot — mint ezt a Zorile c. lap írja — reggel nyolctól déli 12-ig tartott és

négy óra körül minden zsidót, aki az utcákon elhaladt, véresre vertek.

A hatóságok és főleg az utcákon szolgálatot teljesítő rendőrök tetlenül nézték ezt a vandálizmust, mely elképzelhetetlen kegyetlen atrocitásoknak tette ki a zsidó járókelőket. A hulliganok, amikor sémíta kinézésű járókelő bukkant fel, rárohantak, akár szavazni ment, akár nem.

„Zsidó vadászata” — így nevezték el a vandálizmusokat két rendőrkormányzó, akik végignézték a verekedést anélkül, hogy közbeléptek volna.

Három verekedés hiteles története

A Zorile háborzongató részleteket közöli a választásokról. Néhány véresre vert zsidó ugyanis a lap szerkesztőségébe szaladt és ott kért segítséget. A Zorile írja le a következő jeleneteket:

R. olgár, aki a Teilor uca 12 szám alatt lakik, délelőtt tíz órakor sétálni ment. A Colței bulvárdon megpillantott egy csoport kereskedelmi akadémistát, akik egy földön fekvő embert ütlegeltek. Az 579. számú rendőrtetelről nézte a barbár jeleneteket. R. polgár fe háborodva fordult a rendőrhöz és követelte, hogy közbelépjön.

— Nincs rendeletem rá, hogy közbelépjek — felelte nyugodtan a rendőre.

Időközben a verekedők észrevették hogy valaki a rendőrtől közbelépett és ezért R. polgárnak rohantak, aikt borzalmasan összeverték. Betört fejje, véres arccal és összeört tagokkal a polgár megjelent a központi prefekturánál és ott az információs irodában jelentést tett az esetről. A szolgálatot teljesítő rendőrtisz választja fölényes volt.

— Nem vagyunk illetékesek. Tessék a rendőrséghez Bonaparte uti központjához, vagy ahhoz a kerülethez fordulni, ahol a lakása van.

A polgár megköszönte a tanácsokat és szerkesztőségünkbe jött, ahol aprólékos részletekig ismertette a történeteket.

Miért nem szaladsz el?

Egy másik polgár ugyancsak megjelent a szerkesztőségben, összetépett ruhákban és vérző arccal. Elmondta, hogy a Tözsde uca kampószeret viselő, verekedőkből álló csoport támadta meg. Követelték, hogy igazolja le magát és miután ezt megtagadta, illegálisan kezdték két komrárt és a csendőrök előtt.

A komiszárok egyike, akitől segítséget kért, mondotta neki:

— Miért nem menekülsz el?

A polgárt a földhöz verték és lábbal tapostak rajta. Az egész arca vérző seb és meg is

ölték volna, ha nem jelent volna meg egy másik zsidó, akinek a kedvéért ájultan hagyták a járdán.

Ugyancsak véresre verték a hulliganok a Gutenberg szakszervezet egyik vezetőjét is, aki azonnal orvosi látelést vétett sérléseiről.

Nem mentek szavazni a könyvelők

Ezek a Zorile adatai, amelyekkel szemben a Dimineața azt állítja meg, hogy a kormány az első verekedések hírére karhatalmat küldött ki, amely a további verekedéseket megakadályozta. A Dimineața elégtelével állítja meg, hogy az a fájvédő lista, amely még az A. I. A. C. I. listánál is szélsőségesebb programmal indult a választásokba, megbukott. A lap szerint délelőtt 11 óráról kezdve mindenki szabadon gyakorolhatta ugyan választási jogát, de a városban a verekedésekkel kapcsolatban elterjedt hírek hatása alatt a könyvelők szervezetének ötezer, szavazásra joogsult tagjából csak ezer vett részt a választásokon. A belügyminisztérium a verekedésekkel kapcsolatban a következő hivatalos nyilatkozatot tette köze:

„A belügyminisztérium előzetes információk alapján tudta, hogy a könyvelői kamarai választásán zavargásokra készülnek és ezért előre megtette az óvintézkedéseket. Speciális rendőrtartó szolgálatot nevezett ki Parisianu, Motianu kesztorok és Jagolința kesztorai titkár személyében, akik egész idő alatt a

szavazó helyiségben tartózkodtak. A helyszínen voltak még Mihail ezredes és Tascu kapitány hadbíró ügyészek, de a gyalogszolgálat is egész idő alatt szolgálatot teljesített. Reggel nyolc és tíz óra között a kereskedelmi akadémia egy csoport diákja gyülekezett a szavazó helyiség előtt, hogy a zsidó könyvelőket a szavazásban megakadályozza. Ez a halommal volt néhány incidens, de komolyabb következmények nélkül. Nagyobb összecsapás volt a Doamnei utcán, ahol a diákok és az A. L. A. C. I. tagjai néhány könyvelőt bántalmaztak. A rendőrség és csendőrség több letartóztatást fogatosított. Így biztosítani tudták a szavazás teljes szabadságát. A rendőri felügyelet működését személyesen Eugen Titianu belügyi államtitkár irányította, aki többször megjelent a helyiségben. Ennek köszönhető, hogy a könyvelők, felekezetre való különbség nélkül szavazni tudtak.

Tizenyele letartóztatás

Déli egy óra 30-kor a szavazást felfüggesztették, hogy újabb rendőri intézkedéseket fogatosíthassanak, amelyeknek eredménye az volt, hogy a délután folyamán több incidens nem történt. A szavazás este hatig tartott. Délután 3 órakor újabb diákcsoport oszlattak fel. Max Elmann könyvelő a rendőrség támogatását kérte, hogy párhívei egy csoportjának szavazását biztosíthassa. Amikor ezt a csoportot a szavazó helyiségbe

SELECT MOZGÓ Csütörtöki kezdettel: SELECT MOZGÓ

CHARLES BOYER, KATHARINE HEPBURN
Amerika legünnepeltebb művészpárjának slágere:
AZ ESZMÉNYI ASSZONY
Elegáns film, megirdi a szex tartalommal.

Ma: AZ ÁRULÓ
Izgalmas film, az ir felkelések idejéből, főszerepben:
VICTOR MAC LAGLEN

Jeruzsálem centrumában ismeretlen tettesek merényletet követtek el egy közismert zsidó ügyvéd ellen

Állítólag zsidók követtek el a merényletet, mely személyi bosszu műve volt

Jeruzsálem, február 4. Dr. Mordechaj Eliás, közismert jeruzsálemi ügyvédet a város centrumában, a Becealel utcában két európai öltözetű ismeretlen egyén támadta meg és késszuráokkal súlyosan megsebesítette. A merénylők tettük elkövetése után elmenekültek. Dr. Eliást a Hadassa kórházba szállították, életveszélyes állapotban.

A rendőrség nyomban megindította a vizsgálatot a tettesek felderítésére. Kiszivárgott hírek szerint állítólag zsidók követtek el a merényletet, de annak nincs

politikai jellege, hanem személyi bosszu volt. A lakosság körében ilyenformán is nagy izgalmat váltott ki az eset.

Dr. Mordechaj Eliás közismert alakja a jeruzsálemi közéletnek. Különösen arról nevezetes, hogy 1930-ban, mint a zsidó ügyvédje vett részt a nemzetközi Szentfal-bizottságban. Tagja a palesztinai jogtudományi tanácsnak, amely a kiadott törvények gyakorlati hatásait tanulmányozza.

Legújabb jelentés szerint dr. Eliás állapota javult.

Három repülő hősiesség küzdelme a halállal a caransebesi havasok fölött

Drámai részletek az arad-bucuresti repülőjárat gépének katasztrófájáról

Bucuresti, február 4. (Az Uj Kelet tud.) Jelentettük tegnapi számunkban, hogy az arad-bucuresti rendes repülőjárat gépe szombat este lezuhant. A gép rendkívül barátságatlan időben indult el és ez magyarázza meg, hogy a gép pilótáján és a kezelő személyzeten kívül egyetlen utas sem vállalkozott a veszélyes utra. Ivanovic gépezet mellett, aki a legbravurosabb román repülőgép egyike volt, csak Ion

Nicolae pilóta és George Serdic rádiókezelő volt a gépen, amely a rendes repülő postajárat csomagjait is szállította. A gép Caransebesen keresztül repült Craiova felé. Serdic állandó rádióösszeköttetést tartott fenn a belgrádi repülőterrel, hogy az ut irányát a rossz időben ne veszítsék el. Egyszerre azonban a belgrádi rádiókezelő a következő hírt vette: „A repülőgép összetört”. Ezután az összeköttetés a

hozta, újabb verekedés kezdődött, amelyet a hatóságok megakadályoztak. Hat óra 30 perckor, a szavazás befejezése után, még néhány jelentéktelen incidens történt. A nap folyamán 18 letartóztatást fogatosítottak. A letartóztatottak valamilyen diákok, vagy a kereskedelmi akadémia végzett növendékei. Tizenhat ezek közül csak azon a címen lehet felelőségre vonni, hogy verekedésre izgattak és egy-két könyvelőt meg akartak akadályozni a szavazásban. Cucu Virgil és Spiru Tracasalide diákok viszont inzultáltak Jancu Dumitru rendőrt és lázadásra szították a tömeget.

Tizenhat diák vallomását jegyzőkönyvre vitték és értesítették magartatásukról a közoktatásügyi minisztériumot és a kereskedelmi akadémiát, amely felelősi uton fogja a kérdést elintézni. A másik két diák ellen megindult a hatósági eljárás. A fenti incidenseken kívül minden más kísérletet a rend megzavarására sikertelen maradt. Ion Incul let belügyminiszter egész idő alatt összeköttetésben állott a rendfenntartó közegekkel.

A rendőri inzultálásával vádolt két diákot az esti órákban a hadbírószágra kísérték át.

A választások eredménye

A választások eredményeként a mérlegképes könyvelek szervezetének listája teljesen megbukott. Ennek a listának voltak tagjai Jean Bolez, Felix Segal, George Grigorescu, Max Elmann, Stefan Tenov, Costache Dima és még számosan. Ennek a listának tehát néhány zsidó tagja is volt. Megválasztották majdnem teljes egészében az A. L. A. C. I. listáját. Gh. Huber 428, Aurel Marinescu 389, Valeriu Oancea 390, Alexandru Costache 379, Vasile Blaj 348, Nicolae C. Caraiianu 363 szavazatot kapott, míg a hetedik helyet Cezar Miron foglalta el, akire 409 szavazatot kapott. A nyolcadik helyért pótválasztásra irottak ki Jean Botez és Stefan Tenov között, akik mindketten a mérlegképes könyvelők szervezetének jelöltjei voltak és akik 345 szavazatot kaptak. Az ellenőrök listáján csak az A. L. A. C. I. jelöltjei jutottak be. Az ezen kívül még benyújtott szélsőjobboldali lista nem kapott szavazatot.

gép és a rádióállomás között megszakadt.

A hatóságok azonnal megtették az intézkedéseket, hogy a bajba jutott gép sorsáról közelebbi tudjanak meg. Néhány repülő osztag indult el a déli Kárpátok felé, hogy a lezuhant repülőgépet megkeresse. Miután azonban a havasokat sürű őserdők borítják, a repülőosztagok dolga végezetlen tértek vissza. Közben a belgrádi rádióállomás részletes jelentést adott a utjáról és közölte, hogy a vészjelet megelőző híradás szerint a gép 2500 méter magasságban repült a Kárpátok fölött. Vasárnap reggelig a severini vármegyei prefektúra, amely szintén csapatokat küldött ki a lezuhant gép felkutatására, semmit sem tudott meg a gép sorsáról. Végül hétfőn reggel derült ki, hogy mi történt a repülőgéppel. A nagy ködben a gép egy hegycsucsnak ütdött, amely súlyosan megrongálta. Ekkor azonban még tovább tudt repülni. Serdine azonnal értesítette a szerencsétlenségről a rádióállomást, de másodpercekkel rá újabb hegycsucsba ütközött a gép és lezuhant.

Mint ahogy tegnapi számunkban megírtuk, a gépnek mind a három utasa meghalt. Az áldozatok borzalmasan összezuzott holttestét Bucurestibe szállították. Az egyik szemtanu, caransebeskörnyéki erdőőr, elmondotta a nyomozás során, hogy látta, amint a gép leereszkedett és szállásra alkalmas helyet keresett, míg végre magatehetetlenül zuhanni kezdett.

Valószínűleg koalíciós kormány alakul Görögországban — Demertzisz elnökletével

Athén, február 4. Megnemerősített hírek szerint a király Demertzisz bizza meg a pártvezérekkel való tárgyalásokkal a tisztakar elégedetlenségének elintézésére vonatkozólag. Ha ebben a kérdésben a venizelista tisztakar reintegrálását illetőleg — sikerül kedvező megoldást elérni, úgy a politikai kérdések könnyen elintéztető lesz. Azt hiszik, hogy koalíciós kormány fog alakulni Demertzisz elnökletével. Theotokisz és Rallis csoportjai azonban tegnap kijelentették, hogy a liberálisokkal nem hajlandók együttműködni.

SPORT

Hatalmas lépésekkel halad a brasovi Ivria a Makkabi-program megvalósítása terén

Brasov, február 4. (Az Uj Kelet tud.) A december 25-i sighetli Makkabi konferencia után a brasovi Makkabi-Ivria felismerve a Világszervezet nemese és céludatos programját, Fejér Lajos főtitkár lelkes tevékenysége után megalakította a tornaszakosztályát. Amíg eddig Brasov zsidó társadalmának nagyrészt közömbösen nézte az Ivria munkáját, addig amióta az Ivria a gyakorlatba is átvittele a Makkabi-programot és a komoly testnevelésre helyezte aktivitásának fókuszát, a város zsidósága érdeklődéssel figyeli tevékenységét és megelégedéssel állapítja meg, hogy a Makkabi-Ivria a legjobb uton van eredeti hivatásának elvégzésében.

Az Ivria vezetősége beátva, hogy a jelenleg bérlet liceum tornaterem nem nyújt megfelelő lehetőséget arra, hogy a testnevelés a Világszervezet által is előirt zsidó szellemben történjen, elhatározta, hogy április elsőjéig saját tornatermében folytatja a sikerrel megkezdett munkát. Az Ivria vezetősége ezzel az elhatározásával óriási lépéssel vitte előre a brasovi zsidóság és zsidó ifjúság testnevelési ügyét. Március végéig a liceum tornatermében folyik a munka, míg április elsőjéig a bérbevevő hatalmas és világos termét saját tornaszakoszkál felszerelvével bocsátja nemcsak a Makkabi-Ivria immár szépszámu tagjainak rendelkezésére, hanem a helybeli zsidó elemi iskola növendékeinek tornaóra és céljaira is. A terem igen jó tréning-alkalmat nyújt a Makkabi-Ivria asztaliteniszszakosztályának; megfélel teadélutánok és estélyek rendezésére, ugyanígy, hogy valamennyi Makkabi-Ivria megmozdulás ott bonyolítható le. A városban általános tetszéssel fogadták a Makkabi-Ivria ezen elhatározását és remény van rá, hogy a zsidóság körében a szükséges anyagi támogatás sem fog elmaradni.

A Makkabi-Ivria azonban nemcsak a testnevelés terén végzi el munkáját. Kiveszi részét a pozitív zsidó munkából is. Ennek bizonyítéka, hogy dr. Neumann Oszkár brasovi előadással alkalmával, amelyeket a KKL képviselőletében tartott, az Ivria vezetősége Fejér Lajos főtitkár révén mindenben segítségére volt a zsidó országépítés fontosságát propagáló kiküldöttnek és hogy maga is kivége részét ebből az alköből, a vezetőség 2000 lejt adott a Keren Kajemethnek. Ez minden jobban bizonyítja, hogy a Makkabi-Ivria zsidó ügyek iránti szeretetét és munkaképeségét.

(F. L.)

Visszahelyezték jogaiba Moti Spakowot. Bucurestiből jelentik: Tegnap tartotta a román boxszövetség évi közgyűlését, amelyen Moti Spakowot, Románia nehézsúlyu bajnokát, akit pár nappal ezelőtt a szövetség egy évre felfüggesztett, egyhangúlag visszahelyezték jogaiba. A közgyűlés új vezetőséget választott.

Ismét megkezdte működését a brasovi Makkabi-Ivria asztaliteniszszakosztálya, mely helyiség hiánya miatt szünetelni volt kénytelen. Vasárnap, január 26-án Kézdivásárhelyen a KSE rendezésében megtartott propaganda-verseny férfi egyéni versenyét Weiszfeiler (Ivria) nyerte. Bár tréninghiánya volt, a mintegy 200 résztvevő mégis feszült érdeklődéssel figyelte a döntőt, melyben Weiszfeiler a kiváló játékos és tudást képviselő Kovács Ödönnel (KSE) szemben remek formát játszott és lett első. A vegyespárosban a Weiszfeiler-Stréza pár harmadik lett.

A sighetli Makkabi-Sámson február 2-án, vasárnap rendezte évi tradicionális bálját az Ujságróklub összes helyiségeiben. A bál kitűnő erkölcsi és elfogadható anyagi sikerrel zárult. A bál alkalmából a vezetés ezúttal is megjelentette báli újságját Tarka-Sámson címmel, amely humoros és szellemes tartalmával kellemes meglepetést keltett.

FC Nationala a Romania labdarúgócsapatának új neve. A cluji Romania ismeretesen a Labdarúgószövetség nevének megváltoztatására kötelezte. Ennek folyamán a Romania tegnap rendkívül közgyűlést tartott, amelyen az FC Nationala nevet vette fel, azzal azonban, hogy az anyaegyesület neve továbbra is a Romania maradjon.

Tiltakozás a cluji villanyáremelés ellen. Amint ismeretes, a cluji villamosművek 15%-os áremelésre készülnek. A helyi gazdasági közilleték, professzionális egyesületek tiltakozó eljárásra és lépésre ha'ározták el magukat. Ebben résztvesznek: Sfatul, Ház-utalajdosok Szövetsége, Iparkamara, Nyugdíjasok Szövetsége.

KÖZGAZDASÁG

E hónapban kezdetét veszi a vasuti szállítók kifizetése

Szindikátusba tömörülnek a CFR kötvénytulajdonosai

Az államvasut tudvalevőleg készpénzben egyenlíti ki azon szállítóit, akiknek követelése nem haladják meg az ötmillió lejt, míg az ennél magasabb követeléssel bíró hitelezők kötvényeket kapnak. Értesülésünk szerint a készpénzben kiegyenlített hitelezők ésszeírása most van folyamatban. Ez utóbbiak számára a kifizetéseket máig február folyamán megkezdte az államvasut. Az ország területén már megkezdődött azon vasuti szállítók kiegyenlítése, akik kötvényeket kapnak követeléseik ellenértékéért. Így többek között a Petrosani 400 millió lej, Resita 315 millió lej, Astra vagongyár 150 millió,

Sorecani szénbánya 35 millió lej, Surduci Szénbánya 11 millió lej névértékben kaptak kötvényeket. Ezen cégek ezenkívül 8 százalék külön kötvény honoráriumban részesülnek a kibocsátási árfolyam és a névérték közötti differencia megtérítése címén. Azok a nagyobb szállítók, akik a CFR kötvényeinek mintegy 75 százalékát bírják, elhatározták, hogy a kötvények árfolyamának fenntartása érdekében alkalmi szindikátusba tömörülnek. Ez a szindikátus egy bucuresti bank-konzorciummal tárgyal a kötvények lombardoztatása érdekében.

Magyarország honorálta a Banca Nationala követeléseit. A Románia és Magyarország között folyó külkereskedelmi és fizetési egyezményre vonatkozó tárgyalások az utóbbi időben igen sok nehézséggel találkozottak és megszakadással fenyegettek. A Bucurestiben tárgyaló magyar bizottság tagjai visszautaztak állomáshelyükre, hogy a magyar kormány utasításait kikérjék. A bizottság most visszaérkezett Bucurestibe és sikerült a magyar pénzügyi kormány hozzájárulását megszereznie a román követelésekhez. Így lehetővé válik a magyar delegáció és a magyar

kormány engedékenységére a Banca Nationala azon követelésének teljesítése, hogy a Romániából Magyarországra irányuló kivitelt ellenértékének eddig a Magyar Nemzeti Banknál külön számlán vezetett tétele töröltessék, illetve a Banca Nationala ne legyen köteles a román export ellenértékének egy igen jelentékeny részét a magyar Nemzeti Banknál vezetett számlán tartani. Ismeretes ugyanis, hogy a kérdéses lejszámlán felgyűlt pengő-tételeket a Banca Nationala nem tudta felhasználni és emiatt egy időben a magyarországi kivitelt betiltásánk fegyveréhez

Bolygó zsidó

Megjelent
Keleti László

„Zsidók utja”

című képsorozata.

Megrendelhető:

„Cultura”

könyvterjesztő vállalatnál Cluj,
Str. Memorandului.

Minden kép berámázható!
Kapható sorozatban és darabonként.

A „Pharos” legközelebbi kötete:

Az új Palesztina új héber költői

Jichak Lamdan, Abraham Slonszky, Eliséva, Rachel, Uri Zwi Grünberg, Tschernichovszky, David Simonovitz, Zalman Schneur, Avigdor Hamelir és Mose Slanger versei Adler Hubert művészi fordításában. A kötet bevezető tanulmányát Barzilay István írja. Az új Palesztina új héber költőinek anthológiája csak korlátozott példányszámban jelenik meg. Eppen ezért előre rendelje meg!

Nélküldözhető könyv az összes cionista és zsidó ifjúsági szervezetek és kulturegyesületek számára! A „Pharos” eddig megjelent kötetei: „Zsidó miniatűrök”, „A bűvös ereszény”, „Calea Vecaresti” I-II., „Magnolia Street” I-II. Kaphatók a „Pharos” zsidó könyvtárában: Cluj, Str. Baron L. Pop 23.

kell nyulni. Ezek az ellentétek tehát az új megegyezés révén, amelyet már parafájtak is, a jövőben elkerülhetők lesznek.

A mozi-reklámok után is illetékeket kell fizetni. A pénzügyi hatóságok ujabban a mozikban vetített reklámok ügyében megjelölt lépésre határozták el magukat és azokat illetékköteleseknek deklarálták. Azon esetben, ha mozgólajdonosok nem tudnák ezen változtatást kioroszakolni, a moziiban való hirdetés majdnem lehetetlenné válik. Egy normális felületű mozi-vászonon megjelent hirdetésért évi 5260 lej illetéket készülnék kivetni. A timisoarai pénzügy hasonló esetekben már bírságokat is rótt ki és a hirdető cégek a bélyegtvény érvényében a vetített hirdetés arányában megbírságot.

RÖVID ÜZLETI HIREK. S. A. Forestiera Feltrineci székhelyét Bucurestiből Sibiuba helyezte át. — Gyopjárar t. Timisoara cégéne most jegyezték le az alapítóknek az elmúlt év folyamán végrehajtott 100 millió lejrő 80 millióra történt redukcióját. — Zimmer & Co. vegyipari és fémipari vállalat Bucuresti, Délerdely számára fiókat állított fel Brasovban. — Lujani cukorgyárnak 10 millió lejes tartozása áll fenn a Banca Romaneasca-nál. A cukorgyár ennek a tartozásának a garantálására most lekötött a bank részére egymillió kgr. kristálycukrot. — Banca Berkovitz hitelezőinek egy része beadványt fordult az ilfovi törvényszékhez, amelyben a bank kényszeregyezményének megvonását kérték azon a címen, hogy a pénzintézet a törvényszék engedélye nélkül eladta a birtokában levő 22 ezer darab Perosani részvényt. A beadvány felbontás napján hoz döntést a bíróság. — Alba S. A. Bucuresti, kényszeregyezményt kért 40 százalékos kvótá felajánlásával. A vállalat aktívának és passzívának összege 25 millió lejt tesz ki egyaránt. — Áruforgalmi Bank R. T. Brasov, február elsőjével megszüntette sft.-gheorgheii fiókját.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Allástkeresőknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelleg levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Női- és férfi-fehérműgyártást, kelengyer készíttést a legszebb kivitelen vállal özv. Berkovitsné, Str. Legiune Ardeleană 5.

Tiszviselő, vagy egyedülálló urhölgy lakást, esetleg teljes ellátást kaphat özvegy uriaszony kétszobás, konyhás, fürdőszobás lakásában. Cím a kiadóban.

Fiatallány uricládól lakást keres, központban. Cím a kiadóba kér.

Romadur sajt, felfágottak
Piata M. Viteazul 1.

Butorozott szoba, különbejáráttal azonnalra kiadó. Caseanu 9.

Használt gyerekkocsi eladó, Calea Reg. Carol II, 62.

Komoly, intelligens gyermektelen özvegy urinő, némi hozománnyal, férjhez menne 45-50 éves, vallásos, biztos egzisztenciájú ur-emberhez. „Hit, remény, szeretet” jelgére a kiadóba.

Urinő lakást, esetleg teljes ellátást kaphat uri családnál, a belvárosban, kertes házban. „Kellemes otthon” jelgére a kiadóba.

5000 lej jutalomban részesül, aki nyomtatott a satumarei Reg Carol ucai templomban elcsereit straimim holléte iránt, vagy visszajuttatja számomra. A jutalom átvehető az Uj Kelet satumarei fiókkádóhivatala vezetőjénél. Fuchs Marcel, Satumare, Bul. Basara-bilor 18.

Keresek megvételre jó karban levő, puhas jégsekrényt. Fuchs M., Satumare, Basarabilor 18.

HIRDETÉS AZ ÜZLET LELKE:
HIRDESEN AZ UJ KELETBEN

A hit
193
tis
Z

A nőmben
Németors
gyermek

Berlin, február 4. A németországi zsidó kérdésről. Fridter többek között „nemzeti szocializmus” és a zsidó ágengandája dacára, az elmúlt négy évben ezen az utdaja lehetetlenné üttmüködést Németország között. A németeket, hogy velük szemben.

Mértékadó körökben a hitlerista rezsim esztendeje különleges a németországi Hitler ugyanis megalkotott a zsidó kérdésére jutni. A lemezt iskolákban zsidó gyermekek márciusig bekövetkeznek a zsidó lét korlátozó bír

A zsidó megv

A hitlerista rezsim a Völkische dr. Stuckard, a hitlerista jogi ar zsidó törvény Stuckard kijelent is lehetnek bírói állam alattvalók, valók kötelesege hanem ezentul kell teljesíteniük, amely védelmet és znukra, hogy az életben. Ilyen és minden vagyon sere kell bocsátan bergi törvények kerezttül törték a a németeknek. E alapjai a német maradni is.

Uj zsidó

Berlin, február 4. molnak azzal, hogy zsidóellenes törvénymegtornték a zsidó távoztatása a német tevékenységének gazdasági életben.

A németországi most meg akarják tézkeéseket a zsidó jésztésére, hogy hmet iskolákból kitmára. Egyedül a bmillió márkára les felállításához. A fogják tudni elvisket.

Zsidó munka

Berlin, február 4. követítő és munkárendeletet bocsátot egyének, akiket

A hitlerista kormány fajvédelmi programja 1936-ra: a német iskolák teljes megtisztítása a zsidó gyermekektől és a zsidók gazdasági tevékenységének törvényes korlátozása

A nürnbergi törvények szerzője kijelenti, hogy a zsidóknak nincsenek jogaik, csak kötelességeik vannak Németországban. A németországi zsidó hitközségek új iskolákat teremtenek a német iskolákból kizsájtott gyermekek számára. A külföldi származású zsidók ezreit fosztották meg a munka jogától. Egy világhírű zsidó szobrászt is eltiltott minden munkától a hitlerista rezsim

Berlin, február 4. A Harmadik Birodalom negyedik évfordulója alkalmából újra sokat beszélnek Németországban a zsidókérdésről. Frick birodalmi belügyminiszter többek között kijelentette, hogy a „nemzeti szocialista rezsim a zsidó bojkott és a zsidó ágensek németellenes propagandája dacára, győzelemmel haladt előre az elmúlt négy esztendőben és tovább megy ezen az úton, ha a zsidók propagandája lehetetlenné is akarja tenni az együttműködést Németország és a többi államok között. A zsidók azonban nem értek el egyebet, minthogy kényszerítik a németeket, hogy kimélet nélkül járjanak el velük szemben.”

Mértékadó körökben úgy tudják, hogy a hitlerista rezsim most kezdődő negyedik esztendeje különösen döntő jelentőségű lesz a németországi zsidók sorsára nézve. Hitler ugyanis megígérte, hogy négy év alatt keresztül viszi pártprogramját, ami elsősorban a zsidó-politikában fog kifejezésre jutni. A legkiseb létszámú intézkedés: a német iskolák teljes megtisztítása lesz a zsidó gyermekektől és ez legkésőbb 1936 márciusáig bekövetkezik. 1936 nyarán jelenik meg a zsidók gazdasági tevékenységét korlátozó birodalmi törvény.

A zsidók kötelessége a nácik megvilágításában

A hitlerista rezsim jubileuma alkalmából a Völkische Beobachterben cikket ír dr. Stuckard, a hitlerista rezsim legszámottevőbb jogi autoritása, aki a nürnbergi zsidó törvényeket formulázta meg. Stuckard kijelenti, hogy a zsidók ha nem is lehetnek birodalmi polgárok, de mint állami alattvalók nemcsak az összes alattvalók kötelességeit kell, hogy teljesítsék, hanem ezentul külön kötelezettségeket is kell teljesíteniök a birodalommal szemben, amely védelmet és lehetőséget nyújt számukra, hogy az érvényben lévő rendeletek keretében résztvehessenek a gazdasági életben. Ilyen kötelesség az, hogy *szükség esetén minden birtokát és minden vagyonát az állam rendelkezésére kell bocsátania a zsidóknak.* A nürnbergi törvények — írja dr. Stuckard — keresztül törték a jelszót: „Németországot a németeknek.” Ezek a törvények nemzeti alapjai a német népnek és ezek fognak maradni is.

Új zsidó iskolákat kell építenők a zsidó hitközségeknek

Berlin, február 4. Zsidó körökben is számolnak azzal, hogy ez év első felében a zsidóellenes törvényhozás fináléjaként megtörténik a zsidó gyermekek teljes elváltatása a német iskolákból és a zsidók tevékenységének korlátozása a német gazdasági életben.

A németországi zsidó hitközségek már most meg akarják tenni a szükséges intézkedéseket a zsidó iskolahálózat kiterjesztésére, hogy helyet teremtsenek a német iskolákból kizsájtott gyermekek számára. Egyedül a berlini hitközségnek egy millió márkára lesz szüksége az új iskolák felállításához. A többi hitközségek alig fogják tudni elviselni az ezzel járó terheket.

Zsidók ezreit fosztják meg a munka jogától

Berlin, február 4. A birodalmi munkakövetítő és munkásbiztosító hivatal elrendelést bocsátott ki, amely szerint azon egyének, akiket a régebbi honosítások

megsemmisítéséről szóló törvény alapján megfosztottak polgári jogaiktól, nem kaphatnak munkaengedélyre szóló igazolványt és nem tarthatnak igényt semmilyen munkára Németországban. Ez a rendelet sok ezer Németországban élő zsidót érint, kik külföldről kerültek Németországba és 1914 és 1933 között szereztek polgárjogot a német államban, amelyet 1933 után a hitlerista rezsim elrabolt tőlük. Nemcsak azon zsidók százairól van szó, akiknek

megfosztását a polgári jogoktól a birodalom hivatalos lapjaiban közölték, miután ezek a nevek csak a már külföldön lévő politikai menekültekre vonatkoznak. Azon külföldi származású zsidók száma, akik minden polgárjogot elvesztettek Németországban, ezekre rug. Polgárjogukat veszítették az összes bevándorolt zsidók és igen sokan olyanok is, akik már Németországban születtek és már a világháborúban is részt vettek.

Capitol Mozgó Képek munkában

Egy elragadó szépségű kémnő lángoló szerelme.

Ma premier! Minden idők legnagyobb, legérdekesebb kémfilmje! A cenzura teljes engedélyezte a filmet, a kényes témájára való tekintet nélkül! Főszereplő: KAY FRANCIS, partnere: LESLIE HOWARD.

Az abesszinek teljesen körülvárták Makalle városát

A Reuter jelentése szerint a helyőrségnek vagy meg kell adnia magát, vagy lemészárolják

Addis-Abeba, február 4. (Rador.) A Reuter távirati iroda által közölt jelentés szerint a frontról érkezett jelentések arról számolnak be, hogy Makalle városát teljesen körülvárták az abesszin csapatok, amelyeknek sikerült más irányba vezetni a város vizsgálgatását, amennyiben a Makalle folyót más mederbe vezették el. A város helyőrsége számára nem marad más hátra, mint a megadás, különben lemészárolják őket.

Róma, február 4. (Rador.) Hivatalos jelentés: Neghelli körzetében a Galla Borana törzs harcosai, akik behódoltak volt az olaszoknak, megverték és megfutamítottak több abesszin különítményt. A repülők Elliot környékén, a Gestro és Seshebe folyók között, ellenséges csapatokat bombáztak. Az eritreai fronton semmi fontos nem történt.

Addis-Abeba, február 4. (Rador.) Hivatalos jelentés megcáfolja azt a hírt, hogy Mulugeta raszt és fiát a Makalle környéki harcokban megölték vagy megsebesítették volna. A közlemény még cáfolatot tartalmaz arra nézve is, hogy az Adal törzs Desazie és Ankober között megtámadta volna a császári gárda egy oszlopát és hogy Godjam tartományban lázadás tört volna ki az addisabebai kormány ellen.

Maniu nem vesz részt a devai nagygyűlésen

A minisztertanács és a párizsi tanácskozások

Bucuresti, február 4. (Az Uj Kelet tud.) A párizsi tárgyalásokat érthetően nagy izgalommal figyelik Bucarestben. Tatarescu állandó összeköttetésben van a párizsi román delegációval és főként Titulescu külügyminiszterrel. A minisztertanács ma rendkívül fontos üggyel foglalkozik, amelyen Tatarescu miniszterelnök számolt be a Párizsból kapott hírekről és a tárgyalások romániai jelentőségéről. Szóba került a minisztertanácsban a jobboldali alakulatoknak a közrendet veszélyeztető állandó agitációja is.

A minisztertanács hivatalos közleményéhez a fővárosi lapok még a következőket fűzik: Tatarescu miniszterelnök a Titulescutól telefonon kapott információk alapján beszámolt Károly király párizsi és londoni látogatásáról. Bár az urakodás London utjának eredeti célja egy szomorú misszió volt, mégis úgy londoni, mint párizsi látogatása szép sikert jelent Románia érdekei és tekintélye számára. Az angol és francia fővárosokban folytatott tárgyalásokról Titulescu a kelő időben be fog számolni a kormányának és ha ő nem jöhetne haza, Tatarescu fogja megtenni.

Erelyes intézkedések Mehedintben

A belügyminiszterum közli: Feljegyzés alapján tegnap Turnu-Severinben házkuta-

tást tartottak a nemzeti keresztény párt klubjában. Ez alkalommal 50 firkósbót, egy revolvert és egy tört koboztak el. A hatóságok azután beigazoltatták a nemzeti keresztény párt kortesét, akik közül tízet igazoló okmányok nélküli találtak, míg egyet régóta keresett az igazságszolgáltatás.

Maniu nem vesz részt a devai gyűlésen

Maniu nem fog részt venni a február 9-iki devai nemzeti tanácsosok gyűlésén. Maniu Mihalache intervenciójára mondott le róla, hogy tervezett politikai expozéját elmondja. Maniu helyett Madgearu fog beszélni a gyűlésen.

Egyetemi tanárok megállapítása szerint biztos hatású a

„Bixádi víz”

amely a gyomor, bél, epehólyag és gyomorégési fájdalmak ellen a legjobb mert használatra enyhén, biztosan és mindig kellemesen hat. Kapható mindenütt. Clujf lerakati: Vitromia Rt. Clujf Regele Ferdinand.

Rudolf Saudek nem alkothat Németországban

Berlin, február 4. A birodalmi kulturakamara munkatiltalmat rendelt e. Rudolf Saudek, a világhírű zsidó szobrász ellen, akinek művei minden európai múzeumban megtalálhatók. Megtiltották Saudeknek, aki harminc éve él és dolgozik Németországban, hogy kiálljon és eadjon. Azt sem engedték meg Saudeknek, hogy közműveket készítsen a zsidó temetőben, zsidó sírokon, amire külön kért engedélyt. Kérésének elutasítását azzal indokolták, hogy zsidók nem végezhetnek semmilyen munkát, amelynek köze van a művészetnek. Amikor Saudek látta, hogy teljesen lehetetlenné akarják tenni, intervencióért fordult Csehszlovákia berlini követségéhez, rámtatván a rá, hogy az ellene kibocsátott munka-kiláltási és eladási tilalom minden kereseti és életlehetőségétől megfosztja.

A csehszlovák követség nyomban érintkezésbe lépett a német külügyminisztériummal és közölte, hogy Csehszlovákia nem téri, hogy állampolgárait diszkriminálják Németországban azért, mert zsidók.

A német külügyi hivataltól azt a választ kapta a követség, hogy a Saudek esetében eszközölt intervencióját nem vehik tekintetbe, mert „a csehszlovák illetőségű zsidókat nem kezelhetik másképp, mint a német zsidókat”.

A rendőrség épületéből a Malomárokba ugrott a letartóztatott betörő

Cluj, február 4. (Az Uj Kelet tud.) Néhány nappal ezeőt beszámolt az Uj Kelet arról, hogy a központi rendőrség két betörőt tett ártalmatlanná, akik heteken át fosztogatták Cluj tüzleleit. Mindkettőjüket a rendőrség épületében levő 4-es cellában helyezték el. Tegnap a celatakarítás idején rendőrizettel az udvarra vitték a két betörőt. Az egyik, F. J. kiskoru egy óvatlan pillanatban kilépett a rendőrgyűrűből és bemeakilt az egyik detektív szobába, amelynek ablaka alatt a Malomárok folyik. F. J. fezsakitotta az ablakot és beleugrott a Malomárokba. Mire észrevették a szökést, már egurutat nyert. A nyomozás megindult.

Manastur lakói elkergették a végrehajtókat

Cluj, február 4. (Az Uj Kelet tud.) Nem mindennapi botrány játszódott le tegnap a Manasturon adóvégrehajtók és polgárok között. Néhány végrehajtó kiszállott Manasturra, hogy több házból elszállítsák a lefoglalt butorokat. Ez az igyekezetük azonban meghusult, mert a végrehajtókat mintegy 300 ember kivonultak az utcára és óriási lármával tiltakoztak a végrehajtás ellen, majd pedig elkergették a végrehajtókat. Az eset nagy riadalmat okozott. Az elkergetett végrehajtók értesítették a legközelebbi csendőrsőt, ahonnan azonnal kiszállottak a helyszínre és szétoszlatták a tüntetőket. A délelőt folyamán megjelent a helyszínen egy hadbíró és egy civil ügyész, valamint Nastasie kveszturati titkár, aki jegyzőkönyvet vettek fel az esetről. Valószínűleg hatósági személy megsejtése címén hadbíróság elé kerülnek a végrehajtók bántalmazói.

A zálogjogi bekebelezések fétéke. A központi bélyegbizottság legutóbbi döntésében ki-mondotta, hogy ingatlanokra történő zálogjogi bekebelezések esetén nemcsak a kölcsön összege, hanem a garanciaképen bekebelezett költségek és kamatok fedezésére szolgáló összegek után is le kell róni a szabályszerű illetéket. Ezen utóbbi összeg után lerótt illetéket visszaiányelhetik a bélyegörvény art. 51, § 8 értelmében, amennyiben a garanciaösszegre vonatkozó hitel nem vétetett igénybe.

Egy könyvárus tapasztalatai

Irt: Schön Dezső

Ugy volt, hogy a „mű” elkészült. Évekig gyűjtöttem az anyagot, azután megírtam a könyvet. A nyomdászok kinyomták, a könyvkötők bekötötték. A mű, mely ettől a perctől kezdve közönséges „áru” volt, ott feküdt a lakásomon, nagy halomba rakva, szinte plafonig töltötte meg a szobát. Ott feküdt a mű, a nagy árukészlet és én nem tudtam, hogy mit kezdjek vele...

Ösztönöz szövege csalódtam. Valahogy úgy képzeltem a dolgot, hogy a könyv megjelenik, erre leadunk az Új Keletbe egy-két hirdetést és a könyv elvételben elfogy. „Egy ilyen korszakalkotó, nagy mű, mint az enyém” gondoltam, „megérdemli, hogy az erdélyi zsidóság széjjelkapkodja”. Közben elmuult két hét, az Új Kelet minden nap hirdette, hogy: „Megjelent! Megjelent!”, de egyáltalán nem tapasztaltam a nagy tolongást. Néha jött ugyan egy-egy megrendelés, de ez inkább eltévedt felelőskészlet volt és csak arra volt jó, hogy az én mélyseges bánatomat fokozza.

Valaki kiejtette a szót, hogy a könyvet egyedül kéne eladni. „Ugyan” — habarodtam fel — „csak nem fogok feleslegesen könyvtárgyoskodni. En, a szerző!”

„Mert kérek — magyaráztam — „más az, ha Kohntól veszi meg az igazgató ur a könyvet, attól a Kohntól, aki ügynök és az igazgató ur olvasás közben sem feledkezik meg erről. S ha elolvasta a könyvet s tetszik neki (amennyiben ügynök-től vette) az ebédutáni feketénél ilyeneket mond barátainak: „Olvastam most egy könyvet, új név, valami Schön irta, ragyogó írás, okvetlenül olvassátok el”. Visszont ha a szerző-től vette, a legjobb esetben ilyeneket mond: „Éz a Schön elhozta a könyvet” s fitymáló gesztussal hozzátesszi: „nem rossz”.

Igy érveltem és iszonyodtam a gondolatól, hogy irodalmi presztizsem feláldozásával, személyesen adjam el a könyvem. Csak bálumtam a könyvpiramisokat, melyek szinte a plafonig töltötték meg a szobát és egyre keserűbb lett a szájam íze...

A harmadik héten egyszer ebéd közben elnéztem a feleségem a cást és tekintete akkor nagyon sokat mondott. Szólt a tekintet: „Két esztendőn keresztül elűrttem a rapidat, mert „alkottál” s én kinosan vigyáztam arra, hogy az alkotáshoz szükséges nyugalmamat ne zavarja meg semmi. Két esztendőn keresztül egy filmet se néztünk meg, öreg rab-bik írásába temetkeztem és gyakran még arról is megfeledkeztem, hogy az „istenke-eső-né” egyáltalán a világon van. Elmuult két hosszú nyár és nekem egyetlen szabad délutánod nem volt, hogy kimehessünk Suga-tagra és megfürdjünk a sóstóban. Két éven át nékiötöttem, mert miközben te „tör-énel-met csináltál”, megcsappant a jövedelmed s én zokszó nélkül spóroltam, abban a reményben, hogy az ilyen órási munkának meg kell hogy legyen az eredménye. Évek óta igérsz cse épkályhát a házodhoz, hogy vég da-masztól és két új pizzamát. Anyagi sikerrel beszéltél, ami az erkölcsieken keresztül ér-hető el. Hát most mutasd meg, barátom, mit tudsz”.

Sok minden volt abban a nézésben. Egy kis szemrehányás, sok biztatás és rengeteg könyörgés. Hirtelen arra eszméltem, hogy szörnyű adósságom van. Ugy éreztem, mintha mázsis sulyokat raktak volna a mellmemre és én nem bírok levegőhöz jutni.

Majsi, a fiam, örvendett a könyveknek. Addig ugyanis sehogyse volt megelégedve a mesterségemmel. Amíg irtam a regényt, naponta odaát az íróasztalomhoz és ötésfél esztendőjé meghazudtolva, tapasztalt öreg módjára szól: „Lás — az semmi. Ösz-reichernek van boltja, pedig suszter. Simon nak is van boltja”. Majd kis gondolkodás után így rimázkodott: „Legyel te is boltos”. Egyízben, amikor az adóvégrehajtó nagyon makkaszkodott és váltig e ósítgette, hogy bizonyísten elviszi az írógépet, Majsi szem-melláthatólag boldog volt. Célállannak találta az íróasztalt. Összefüggést látott az én vég-nélküli íróasztal és az anyja bánatos arca kö-zött s úgy gondolta, hogy amennyiben a baj okozója, az írógép el fog tűnni a házból, min-den jóra fog fordulni. Az apja kénytelen lesz tisztességes mesterség után nézni.

Amikor a regény megjelent, Majsi győ-nyörködött a könyvekben. Most már az ő ap-jának is van „áruja”. Minden látogatóműl megkérdezte: „Meg tetszett már venni az apukám könyvét?” „A chéderben hencgett és a könyvben szereplő rabkikra való tekin-tettel pájézt növesztett. S amikor hazajött a chéderből, megkérdezte: „Ugye, Dezsőke, ves-zel nekem új ruhát és futball-abdát és ha sok pénzünk lesz, kimegyünk Palesztinába? Ugye, sok könyvet fogsz eladni?”

Tehát árulni kell a könyvet. Személyesen. Puhatólótam abban az irányban, vajjon mi-lyen eshetőségre számíthatok. Vajjon hogyan vélekedik a közönség? Érdeklődik-e az ilyen szakállas-pájeszos témák iránt? A kölcsön-könyvtár kezelője, egy jólinformált leány, aki hivatásánál fogva tisztában kell hogy legyen a tömegizléssel, így válaszolt: „Sajnos, az ön könyve nem sok sikerrel kecsegtet. A zsidó-tárgyú könyvek iránt megcsappant az érdeklődés. Évekkel ezelőtt a háborús könyvekkel volt így. A tömegek érdeklődése más irány-ba terelődött”.

Aggályaimat közöltem barátommal, a ke-reskedővel. Ő leszólt: „Ugyan, ostobaság az, amit a leány a kölcsönkönyvtárból mesél. Itt van Mózes nevé költőgád esete, ő ugyan-csak zsidótárgyú könyvet irt és mégis az utolsó évben, 12 hónap leforgása alatt (az angol bibliaterjesztő társulat szavahihető je-lentése szerint) 517 nyelven és idiómában 32 millió példányban fogyott el. Tehát még min-dig zsidótárgyú könyv vezet a példányszám-mok világrekordjánál. Aztán a könyv népe vagyunk vagy mi az Isten csudája. Zsidó olvasóközönségről beszélnek, hát az csak kell hogy olvasson. Igaz, a zsidó ember szereti, ha hazaviszik neki a könyvet, ha az orra alá dugják. Látod, az öreg Ábrámovics, akit az irodalomtörténészek a zsidó Balzacnak ti-tulálnak, amikor írói ánevet akart felvenni, vagyis egy olyan nevet, amelyik jellemzi az ő egész irodalmi működését, azt bigyeszette művei fölé, hogy „Mendele Majchér Szfirim”, illetve: Mendele, a könyvárus. Nem az volt a fontos, hogy 34 gyönyörű könyvet irt, hanem hogy eladta azokat. Ez nálunk tradíció. Haza

kell vinni a könyvet. Figyeld meg, kérek, a zsidó ember egyébbel is úgy áll. A zsidó pél-dául nem részeseg, nem megy a kocsmába. Ő izzen meg a jó ég, ezt az örömet a gajnak hagyja, de azért ha odanyujsz neki egy pohár pálinkát, nem fog lemondani, megissza. Olyan ez, mint a tubák. Ha nyujtod a sze-lencét — szippant, ha nem nyujtod — nem szippant...”

Tehát árulni kell a könyvet. Személyesen. Neki kell vágni az országnak és bizni kell a csodarabbikban. Most, amikor részben az ő becsületükről is szó van, tán nem fogják vízben hagyni az embert... Reb Majse Teitelbaum, az ujhelyi caddik új ruhát kell hozzon az ő kis sígheti druszájának. Reb Szrulcse Rizsener cse épkályhát fog hozni a hálóba, hiszen neki igazán volt érzéke a kom-fort iránt. A két új pizzamát (asszonyi do-log) majd elhozza Chanele, a rebec, míg Hinde, a bedőházi rebec a vég damasztól fog gondoskodni. A futball-abdát — no igen, azt majd elhozza Hers Lájb, a márselik, ugys nagyon szerette a játéket és a gyer-mekeket. Regényem nem fősvénykedett cad-dikokban és a könyv megjelenése után az istenkeresőnek annyi mindenre volt szüksége. Talán ha mindnyájan összefogok (hiszen csodarabbikról van szó, náluk semmi se le-he-tetlen). Majsinak még igazza lesz és tényleg lehetővé teszik egy kis családnak Palesztinába való költözködését...

Tehát árulni kell a könyvet. Már el is tud-tam képzelni a dolgot. Az ember vesz egy táskát, beleteszi a könyveket s azután érdeklődik Reb Jánkel iránt, milyen ember, ki föld-borja és felkeresi. Az ajtó előtt megáll, hm, megreszeli a torkát és igazit egyet a nyakkendőn (a csodarabbik becsületétől van szó) s illedelmesen kopogtat az ajtón. (A kopogás egyben bejelentés is, Reb Jánkel innen tudja meg, hogy nem üzletfél érkezett, hanem „privát ügyben” akarok vele beszél-

ni; az üzletfél nem kopog tudja, az ő szá-mára mindig szabad a bemenet). S azután bent vagyunk. „Bizonyára hallott a könyvről vagy olvasott róla...” „Természetesen, hal-lott róla”. Micsoda kérdés? Persze, hogy hallott róla, egy zsidó ember mindenről hal-lott és mindent olvasott... „Igen” — vála-szolom a második percben — „én volnék a szerző”. Azután jön egy 5—10 perces beszél-getés és egy é zékeny bucsu. Ha színpadon kéne lejátszani a dolgot, akkor a szöveg-könyvben kivonatatosan ez állana: „Amikor a függöny felmegy, szerző kapacitája az olva-só, majd eszmet cserélnek. Szerző jokat mond és az olvasó mulat vagy fordítva. Mielőtt a függöny lemegy, szerző dedikációt ad”.

Beláttam, hogy személyesen kell árulnom a könyvet. Ez nem szégyen, erősítgettem ma-gamban, ez csak zsidó tradíció. A könyv né-pénél ez a házirend. Azért kívánja így, mert konkurtusba akar lépni a szerzővel, hogy jobban becsülhesse a betívetés mesterét. Mendele is így csinálta, miért ne haladnánk én az ő nyomdokain. Mendele óta megvál-toztak ugyan az idők, de az emberek nem. Igaz, Mendelének lova volt és szekere, nek-em csak egy harmadosztályú vasuti jegy és egy táská jutott. Ebből a szempontból (igy nyugtatam meg háborgó lelkiismeretemet) a könyváruslás nem rontja le az irodalmi tekin-télyt. Mert, lám, itt a Mendele idáskizikus példája: a zsidó könyvárusból a zsidó irodalom Balzacea lett. S ha a zsidó Balzac egy rongyos gebével meg egy szekérral vonult be a zsidó irodalomba, miért ne vonulhatnék én be harmadosztályú vasuti jeggyel, meg egy táskával?

Pontosan három héttel azután, hogy a mű elkészült, véttem a táskát meg a jegyet és nekivágtam a nagy utnak, hogy meghódít-sam az erdélyi zsidóságot... De erről a hódításról — legközelebb.

SZÍNHÁZ-FILM

Marica grófnő ma, szerda este

Kálmán Imre legszebb nagyoperettjé-nek a Marica grófnőnek szerdai felújítása új állomást jelent a színház nagyszerű operettrepriézének sorában. Közönségünk szentesítette a színház elhatározását, hogy a modern dzezser-operettek mellett a régi, nagy operettirodalom legremekőbb alkotá-sait is feleleveníti, amint azt a világ nagy

rádióállomái is teszik. Csak természetes, hogy modernizált alakban hozza ki szin-házunk ezeket az operetteket a Marica grófnő különösen alkalmas volt arra, hogy teljesen mai, korszerű, modern legyen az előadás úgy a prózai, mint a zenei rész-ek s a díszleteket és kosztümöket illető-leg.

Tamási Áron Énekes madara

Ezuttal nem sablon, hogy évek óta nem készült a színház nagyobb kedvvel és lel-kesedéssel bemutatóra, mint Tamási Áron Énekes madár című zenés, énekes népi játéknak pénteki premierjére. A legnép-szerűbb erdélyi írónak ez a ragyogó, vi-dám, költői, a művészet pazar színeiben tündöklő szindarabja minden jel szerint állandó műsordarabja lesz színházunknak. Az erdélyi Szentivánéji álom: ez az Éne-kes madár, nem csupán kísérlete, hanem immár tökéletes eredménye az új erdélyi irodalomnak.

A próbák elejétől végig abban a boldog izgalomban folynak le, amely csak az igaz-zán kitűnő alkotások előkészületeit jellem-zi. Tamási Áron maga is jelen van a pró-bákon. Kovács György és Fényes Alice szerelmes párja, Solymosán Magda, Kő-

szegi Margit, Tompa Sándor és Balázs Samu kacagatóan vidám kvartettje, Károlyi Leona bűbajos anyaszerepe, s a többi ki-tűnő szereplők, Tóth Elek, Csóka József, Beness Ilona, Miklóssy Margit, Czopán Flóri jobbnál-jobb szerepei biztositják, hogy az Énekes madár a színészek am-bícióját végsőkig tudja fokozni. A zene és énekkarok próbái Schreiber Alajos vezeté-sével éjjel-nappal folynak és Rajnai Sán-dor scenikai főnök irányítása mellett az összes műhelyek szakadatlanul dolgoznak a vadonatúj díszleteken és kosztümökön. A sokágu munka szálai Kádár Imre kezé-ben futnak össze, aki a színház becsület-kérdésének tekintti, hogy ez az igaz-vérig erdélyi mű mellet előadásban kerül-jön az erdélyi közönség elé.

HETI MŰSOR:

Szerda, fél 9: Marica grófnő. (Kálmán Imre világhírű nagyoperettjének felújítása, tel-jesen új betanulásban, új díszletekkel és kosztümökkel, Solymosán Magda, Ste-fanidesz Il, Ince Margit, Báza Éva, Miklóssy Margit, Borovszky Oszkár, Ihász Aladár, Tompa Sándor fellépésével. Premier bérlet 21. sz.)

Csütörtökön fél 9: Marica grófnő. (Másodszor. Rendes bérlet 21. sz.)

Péntek, fél 9: Énekes madár. (Ünnepi bemu-tató, a szerző je lenlében. Tamási Áron székegy népi játéka, 3 felvonásban. Ze-néjét szerezte Ránky György. A teljesen új díszleteket Kós Károly, Fülöp Zoltán és Rudas Klára, a scenika kiállítási: Rajnai Sándor tervezték. A főszerrepek-ben: Kovács György, a Vigszínház tagja, mint vendég, Solymosán Magda, Fényes Alice, Kőszegi Margit, Károlyi Leona, mint vendég, Beness Ilona, Miklóssy Margit, Czopán Flóri, Tompa Sándor,

Tóth Elek, Csóka József. Rendező: Ká-dár Imre. Premier bérlet 22. sz.) Szomb. d. u. 4: Az Ur katonái. (Kovács György vendégfellépésével. Iskolai elő-adás, kizárólag a tanuló ifjuság részére.) Este 9: Énekes madár. (Másodszor. Ren-des bérlet 22. sz.)

Vasárnap d. u. 3: Öngyásága nem hajlandó. (Cicsó helyiakkal.) — D. u. 6: Marica grófnő. (Harmadszor.) — Este 9: Éne-kes madár. (Harmadszor.)

ROMÁN OPERA MŰSORA:

Szerdán, február 5-én: (Clujon) Szímet, (Craioavaban) Hoffmann meséi. Csütörtökön, február 6-án: (Craioavaban) Traviata.

Pénteken, február 7-én: (C'ujon) Szímet. (Craioavaban) A denevér. Szombaton, február 8-án: (S'biuban) Hoff-mann meséi.

Vasárnap, február 9-én: (Clujon) Szímet. Hétfőn, február 10-én: Turandot.

ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

Ma, szerdán nagy premier: Abdul Hamid (A vörös szulán). Fősz.: Fritz Kortner, Nils Asther. Kelet hataimás, vérengző zsarnokának kettős élete, háremének til-tokzatossága elevenedik fel előttünk eb-ben a világsikerű slágerfilmben. Új Journal. Délután 3 órák előadásban hely-árok: Balkon 17 lej, földszint 20 lej, 5 órától kezdve: Földszint 17 és 27 lej, balkon 22 lej.

EDISON MOZGÓ MŰSORA:

Három film — három csoda: I. Dr. X. Ka-landorámák gyöngye. Jonel Attwll II. Szabad a csók. Vigjáték. Charles Farrell, Marguerite Churchill. III. Journal. Helyárok: 9 és 13 lej. Kezdet: 3, 6 és 9 óraor.

RÁDIÓ MŰSOR

Szerda, február 5.

Bucuresti. 20.05: Jianu Vazul fuvo-lázika. 20.40: Gallimann Deme'er énekei. 21.45: Kis rádiózenekar. 22.45: Hírek. 23: A zene foly-tatása.

Budapest. 6.45: Torna, utána hangje-mezek. 10: Hírek. 12.05: Cigányzene. 13.30: Hang-lemezek. 19.55: Hangjáték a Studióból: „Ar-na”. 22.40: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. 24.05: Hírek.

Droitwich. 16.15: Schumann és Csajkovszkij művek. 21: Rádiózenekar.

London. 19.30: Katonazene. 22: Könnyű zene Bécs. 12: Szimfonikus zene. 18.55: Wagner: Tannhäuser.

Brüsszel. 19.30: Dohnányi: Szvit. Brünn. 20.35: Szalonhármas, szaxofón és énekeszólóval.

Prága. 20.35: Rádiózenekar.

Párizs. 18: Poulet kamarazene. 20.38: Lui-gini: Szimfonikus románc.

Poste Parisien. 22.05: Rádiózenekar.

Strassbourg. 21.30: Népszerű hangverseny a vigadóból.

Toulouse. 21.15: Ke'elám hangverseny. 1: Könnyű zene.

Belgrad. 13.15: Népdalok.

Ljubljana. 20: Opera.

Vasó. 12: Chopin művek.

Riga. 20.30: Beethoven C-moll zongoraver-seny.

Milanó. 20.35: Három Puccini opera a Sco-ralból.

— Törvényeljár. Mos' jelent meg az 1919 január 1—1935 december 31-ike között közzét-tett törvényeket, végrehajtási utasításokat és közérdekű rendeleteket felölelő törvényca-tár, világes és áttekinthető összeállításban. Könyvárusí forgalomba nem kerül. Ügyvé-deknek, bankoknak, vállalatoknak nélkülöz-hetetlen ára 120.— lej. Megrendelhető a szer-zőnél: dr. Rösler Viktor, Str. Ing. Poci 5. Cluj.

HIREK

Az Országos Zsidó Párt Cluj-i Tagozatának

str. Saguna 7. sz. alatti jogvédő irodájában szerdán február 5-én déli 1 1/2-2 óra között dr Fischer Árpád tart inspekción.

Satunaren újra életre kelt a Zsidó Leányegylet. Tudósítónk jeleni: Másfélévi szünet után néhány lelkes satunari zsidó leány ismét feltámasztotta az Izr. Leány Egyletet, amelynek áldásos működését a múltban nagyon sok zsidó család élvezte. Vasárnap déli-ötöt folyt le a reorganizáló gyűlés, amelyen a nagy számban összegyűlt fiatalok egyhangú lelkesedéssel a következő vezetőséget választotta meg: Elnök dr Burger László, elnökhelyettes Bárdos Anci, alelnökök Markovits Tekla és Fried Klári, alelnökök Krémer Jenő és Beer Ernő, titkár dr Fried Ernő, jegyző Weiszbrun Károly, pénztárnok dr Sámuel Andre, vigalmi bizottság: Elnök Hegedűs Pál, tagok Korai Böske, Weisz Klára és Hertz Irma. Segélyakció: Elnök Gerő Sára, tagok Weisz Adél, Grosz Magda, Dénes Anna, Princz Mánya, Bódi Eva és Sárkány Miklós. A választás után Bárdos Anna elnökhöz megköszönte a bizalmat és kilátásba helyezte, hogy új, egészséges kezű kezűdik a Leányegylet életében.

Eltűnt a só és a gyufa a satunarei piacról. Tudósítónk jeleni: Ellenőrizhetetlen hírek szerint a közeljövőben megdől a só, a gyufa és esetleg a cukor. Erre a hírre az előbbi két cikk teljesen eltűnt a satunarei piacról és cukrot is csak vonatottat szolgálnak ki a kereskedők.

Etvágytalanságnál, gyomorhurutnál, gasztrikus láznál, bérekedésnél, emésztési nehézségnél, anyagcsere-zavaroknál, csalánkiütésnél és bőrvizketésnél a természetes „Ferenc József“ keserűvíz rendbehozza a gyomor és a belek működését s megszabadítja a testet a felgyülemlett rothadó anyagoktól. Az orvosok ajánlják.

Még egy német náci-propagandistát utasítottak ki Svédországból. Stockholm-ből jelentik: A svéd kormány nemrég kiutasította Svédországból Barthels német alattvalót, a Svédországban lakó német náci vezérét. Most kiutasították még egy Neubert nevű német állampolgárt, akinek megbízatása volt a német téli segélyakció javára gyűjteni Svédországban és egy Schneider nevű egyént, aki Barthelsnek volt a munkatársa.

Az Ujságíró-Klub e heti attrakciói. Ma szerdán este érdekes műsor várja az Ujságíró-Klub közönségét. Erdélyi és cluj-i filmfelvételeket fog vetíteni a Fotofilm, amelynek filmfelvevő gépe már európai nivóju teljesítményekre képes. A sarm-segetuiai ásatások, Hunedora történelmi emlékei, egy torokói lakodalom, a cluj-i ucca élete fog elvonulni a közönség előtt. Csütörtökön este tombola lesz, értékes nyeremény-árgyakkal, szombaton este pedig ugyancsak a Fotofilm felvétel készíti a klub közönségéről. A filmet a jövő hét folyamán fogják ugyancsak az Ujságíró-Klubban bemutatni.

Illegális siri aráb bevándorlókat utasítottak ki Palesztinából. Jeruzsálemből jelentik: Az elmúlt hónapban hatvan illegális aráb bevándorlót küldtek vissza Szíriába, akik az északkeleti határnál jöttek az országba. Rospinabba két tisztviselőt küldtek, hogy támogassák a határőrséget az illegális bevándorlók felkutatásában.

Csütörtök reggel temetik Ivan püspököt. Az összes katonai és polgári hatóságok részvételével, nagy pompával készülnek az elhunyt Ivan, görögkeleti püspök temetésére. A temetésen részt vesz és beszédet tart Balan metropolita, valamint a Román Tudományos Akadémia, az antirevizionista liga, Cluj város és a román újságíró szindikátus kiküldötte is. Ugyancsak beszédet tart a ba-Julia és Cluj plébános. Reggel kilenc órakor a katedrálisban istentiszteletet celebrál Balan metropolita, az elhunyt Ivan püspök lelkiudvéért. Délelőtt 10 órakor megindul a temetési menet a Szent Miklós templomból, ahol az elhunyt püspököt fehravata ozták, a katedrális felé, ahol Nicolae metropolita végzi a temetési szerartást. A temetésen részt vesz még számos püspök is, míg a kormányt dr Anghelescu közoktatásügyi miniszter fogja képviselni. Végül Ivan püspök földi maradványait örök nyugalomra helyezik a katedrális alatt épített kriptába. Ivan püspök utódjának kijelöléséig Sebastian Stanca lelkész fogja irányítani az egyházi ügyeket.

A hamburgi zsidó vajkereskedők büne. Hamburgból jelentik: Több zsidó kereskedőt ötven márká pénzbürségre ítélte, ennek le nem fizetése esetén tíz napi elzárásra ítélték, mert belföldi vajcsomagokra, amelyekben a sport-jelvényeken kívül csak a készítő és eladó neve szerepelhet, ezeken kívül még rányomták héberül, hogy a vaj kóser és a hamburgi főrabbinátus hehserével van ellátva. A hatóságok ezért elrendelték az összes ilyen vajcsomagok elkobzását, majd a kereskedőket is büntetéssel sújtották.

Megkönnyítették a bevándorlást Paraguayba. Newyorkból jelentik: A HIAS közlése szerint Paraguay délamériai köztársaság kormányja enyhítette a bevándorlási rendelkezéseket és engedélyezte azon zsidók bevándorlását, akik ötven aranyezőt tudnak felmutatni. Eddig csak mezőgazdasókat engedtek be az országba. A kormány most beállta, hogy az ország kereskedelme és ipara nem elég fejlett és szükség van külföldi elemekre az országban, hogy produktív munkát végezzenek a gazdasági élet különböző ágaiban. Különösen ácsokra, cipészekre, szabókra és hasonló szakmunkásokra van szükség Paraguayban. Ezek az emberek kis mihelyeket létesíthetnek és azok révén biztosíthatják egzisztenciájukat.

A szenvedő, beteg nőket reggel: éhgyomorral egy kis pohár természetes „Ferenc József“ keserűvíz 2-3 óra alatt könnyű, lágy békiürüléshez segíti és ezáltal igen sok esetben rendkívül jótékony hatással van a beteg szervekre. Az orvosok ajánlják.

A Mizrahi ifjuság Chamisa-aszar ünnepélye. Folyó hó 8-án, szombaton este fél 9 órai kezdettel műsoros Chamisa-aszar ünnepélyt rendez a Brih Tora Umlacha szervezet cluj-i csoportja a Str. Bertheot 8 szám alatti helyiségben (volt Tarbut-iskola). Az ünnepélyre, melynek tiszta bevétel a KKL-re fordítják, ezután hívja meg a cluj-i zsidó társadalmat a vezetőség.

Ma, szerdán nagy premier a ROYAL-mozgóban:
ABDUL HAMID (A vörös szultán)
Fősz.: Fritz Kortner, Nils Asther. Kelet hatalmas, vérengző zsarnokának kettős élete, háromeinek titokzatossága elevenedik fel előttünk ebben a világsikerű slágerfilmben.
Uj Journal.
Mai naptól új, leszállított helyárak. Azon célból vezérelve, hogy Cluj nb. mozilátogató közönségének minél szélesebb rétege tekinthesse meg világfilmjeinket, leszállítottuk jegyeink árát és ugyanakkor többféle felosztásban becsátottuk azokat a nb. közönségünk rendelkezésére. Déltűn 3 óras előadáson helyárak: Balkon 17 lej, földszint 20 lej, 5 óratól kezdve: Földszint 17 és 27 lej, balkon 22 lej.
A Royal-mozgó igazgatósága

Francia fasiszták küldöttsége Berlinben. Berlinből jelentik: A francia-német bizottság küldöttsége Hoptal őrnagy vezetésével Berlinbe érkezett, ahol a hatóságok ünnepélyesen fogadták és bankettet adtak tiszteletükre. A küldöttség tagjai a francia nemzeti szövetség képviselői. A küldöttség két nap múlva Garmisch-Partenkirchenbe utazik a téli olimpia megtekintésére.

Chilében sztrájkba léptek a vasúti munkások. Santiago de Chiléből jelentik: Chilében tegnap a vasúti munkások sztrájkba léptek az egész országban. Campos ezredes vette át a vasutak vezetését a sztrájk tartamára. A sztrájkó munkások szabotáza következtében három helyen vonatkiszállítás történt, nagyobb kár nélkül.

Csak a jót hamisítják!

A Koprolnak számtalan utánzata van forgalomban, mert a KOPROL világszerte elismerten kitűnő hashajtó. Hamisítják csomagolását, utánazzák külrejét, de egyetlen egynem sikerül minőségben a valódit megközelíteni. Ügyeljen arra, hogy ne adjanak Koprolt helyett értéktelen utazatot. Kérjen kifejezetten Koprolt, nézze meg alaposan a csomagolást, amelyen fel van tüntetve a Koprolnév. Ha valóban jó, enyhe, de biztos hatásu, kellemes ízű hashajtót akar, csak KOPROL-t fogadjon el!

KOPROL

AZ IDEÁLIS HASHAJTÓ.

Két zsidó képviselő a görög parlamentben. Szalonikiből jelentik: Mint ismeretes, az összes politikai pártok, kivéve a fasisztákat, felvettek listákra zsidó jelölteket a legutóbbi parlamenti választásokon. A néppárt listáján Tchenio zsidó jelöltet választották meg. Hasonlóképpen a venizelista Aaron Sciaky is bejutott a parlamentbe.

A Bné Jiszrael és Barisszia háziestje a Vivó Klubban. A Bné Jiszrael és a Barisszia zánkentestülete folyó hó 6-án, szerda este rendezi meg szokásos házi estjét a Vivó Klubban. A két szervezet szerda esti rendezvénye a cluj-i zsidó ifjuság és a cionista társadalom közkedveit találkoztja és miként az eddigi rendezvények, úgy a szerda esti is minden bizonnyal nagy érdeklődés és siker mellett fog lezajlani.

Meghalt Réti Ignác. Oradea-i jelentik: Ismét nagy veszteség érte az oradeai izr. hitközséget. Csak alig néhány hete temették el a zsidó liceum tanárát, Szilágyi Adolft és máris új gyászír döbentette meg a város zsidóságát. Meghalt dr Réti Ignác ügyvéd, a kongresszusi hitközség főjegyzője. Dr Réti Ignác, aki egyébként dr Kecskeméti Lipót Oradea izr. hitközsége főrabbinának veje, az impérium átvétele óta, felhagyván ügyvédi pakszját, átvette a hitközség adminisztratív ügyeinek a vezetését és azt élete utolsó pillana íg a legnagyobb lelkiismeretességgel, becsületességgel és önzetlenséggel teljesítette. Váratlan és korai elmulásával szinte pótolhatatlan veszteség érte a hitközséget és annak intézményeit, melyeknek leg- legkeltebb, legmegértőbb munkása volt. Az alig 54 éves férfi néhány nappal ezelőtt vakbélműtetre az oradeai Zsidóórházba került, a műtét sikerült, már minden remény meg volt a rövidesen való teljes felépülésre, midőn hirtelen fellépett szivgyengeség váratlan kiszakította az élők sorából. Vasárnap, február 2-án temették a zsidó liceum udvaráról a sokszáz gyászoló őszinte és osztatlan részvétel mellett. Az egyházi funkciót dr Weinberger Mózes cluj-i főabbi végezte, míg Weisz főkántor a templomi énekkel gyászadalokat adott elő. A hitközség nevében dr Konrad Béla hitközségi elnök búcsuzott a kötelességét példás módon teljesítő és lelkiismeretes tisztviselőtől, a hitközség intézményeinek nevében dr Kardos Béla h. elnök búcsuztatta a hitközség nagy halottját. A kártársak és tisztviselők nevében pedig Engel Bernát dajen búcsuztatta. Az Erdély-Bánati Orsz. Izr. Iroda képviselőiben dr Adorján Armin elnök és Lax Salvator főtitkár jelentek meg a temetésen.

Irodalmi törvényszék Albailián Schalom Asch trilógiája felett. Február 2-án, vasárnap este tartotta meg az albailiai Aviva-Barisszia hitchabrut irodalmi törvényszékét Schalom Asch „Özönvíz“ c. trilógiája felett, mely a város kulturális életének kiemelkedő eseménye volt. A zsűri elnöki tisztét Löwe Béla bankigazgató töltötte be sok hozzáértéssel, míg a zsűri tagjai Glück Fülöpné, dr Springer Sándorné, Treitel Izidor és Rosenfeld Akos voltak. Löwe elnök bevezető szavai után dr Karpf Ferenc (Cluj) ismertetette a művet. Ezután Noé Ferenc (Cluj) tartotta meg vádbeszédét. Schalom Ascht szép-irodalmi és esztétikai szempontból támadni lehetetlen — mondotta —, mert drámai kézsége magasságokig emelkedik. Nagy hibája azonban az, hogy bár megmutatja azt a nyomort, mely a cári Oroszország zsidóságát fojtogatta, nem mutatja meg a kibontakozás lehetőségének útját. Schalom László azaz kezűte védőbeszédét, hogy egy olyan ka- liberű írótól, mint Schalom Asch, nem lehet politikumot várni. Egy írónak a hivatása: a korszellemet visszatükröztetni és ha ez az írónak sikerül, akkor hivatásának megfelelt. Dr Bleicher Alfréd hozzászólásában a vád szempontjait támasztja alá. Az írónak kötelessége egy irányvonalat mutatni. Wieder Eva hozzászólása után Salomon László válaszol a tanúnak. Amint Voltaire, Rousseau előkészítették a francia forradalmat azzal, hogy a királyi rezsim katasztrófáját festették, amint Gorkij, R. Rolland, Henry Barbusse is anélkül, hogy koncekvenciákat vontak volna le, irányítják a modern kor haladó tömegeinek gondolkozását, úgy Schalom Asch is a tények egyszerű meglátásával már megmutatja a következő utat. A valódi replikájában kifejtette, hogy Gorkij, Rolland, Barbusse-nek, a francia és orosz nemzetek fainak, egy rendezett államformával a hátuk mögött, nincsenek speciális feladataik. Schalom Asch azonban megkeltelt volna lássa azokat az erőket, amelyeket a cionista mozgalom hordozott magában. A törvényszék az éjjeli órákban a zsűri felmenő lételevét ért véget és a közönség egy felejthetetlen est élményeivel oszlott szét. (h. e.)

Palestine Maritime Lloyd

egyedüli hajójárat, mely palesztinai lobogó alatt közlekedik Románia és Palesztina között. Rendszeres utas- és áruszállítás.

A legközelebbi hajóindulások Constanából Haifába:

Har Carmel	1936 február 7-én	Har Carmel	1936 február 24-én
Har Zion	1936 február 16-án	Har Zion	1936 március 3-án

Jegyek kaptatók az

Uj Kelet utazási osztályánál

mint a Dr A. Mihasham vezetése alatt álló

„Kedem“ utazási iroda

erdtői és bánati vezérképvisleténél.

Teherszállítási ügyekben a

Lazar Bercovici Constanța

vezérigénység szolgál felvilágosítással. Casuta Postala 65. Tel. 174. Táviratcim: Berooi

UJ KELET Legújabb hírek

Párizs népe ünnepli Károly királyt

(Elsődoldali cikkünk folytatása)

kereste a párizsi angol nagykövetet, akit részletesen tájékoztatót a külföldi államférfiakkal folytatott megbeszéléséről.

Starhemberg herceg Flamininél

Mint jelentettük, a párizsi diplomáciai tárgyalások egyik legfontosabb mozzanata Ausztria függetlenségének biztosítása, a német aspirációktól való megvédése, a Habsburg-restauráció lehetőségének megszüntetése s az osztrák köztársaságnak lehetőleg a kisanant érdekszférájába való bevonása volt.

Tudvalevő, hogy Starhemberg herceg, aki szintén résztvett V. György angol király temetésén, a londoni tárgyalások eredményeképpen kijelentette, hogy Ausztriában nem látják aktuálisnak a Habsburg restauráció keresztülvételét és erről az álláspontjáról állítólag Ottó extrónörököst is informálta.

Eppen ezért van nagy jelentősége Starhemberg osztrák alkancellár párizsi tárgyalásainak, amelyekkel kapcsolatban végleg tisztázódnia kell Ausztria külpolitikai orientációjának.

Starhemberg herceget kedd délután 3 órákor fogadta Flandin francia külügyminiszter. A vele való megbeszélések után Pál jugoszláv régensherceget fogja felkeresni Flandin, hogy vele Jugoszláviának az osztrák kérdésben tanúsítandó magatartásáról tárgyaljon.

Károly király dezsónéje Lebrun elnök tiszteletére

Károly király kedd délelben a román követségben dezsónét adott Lebrun francia köztársasági elnök tiszteletére. A dezsónén jelen voltak Sarraut miniszterelnök, Paul Boncour állam-miniszter, sir George Clerc angol nagykövet, Flandin külügyminiszter, a francia kormány többi tagjai a lengyel, török, jugoszláv, csehszlovák és görög követek, valamint Petain marsall, Franchet d'Espèrey tábornok, Langeron párizsi rendőrfőnök, számos magasrangú tiszt és előkelőség. Résztvettek a dezsónén még Titulescu, Paul Angheliescu, Victor Antonescu és Lepedatu román miniszterek, valamint Caranfil és Cezianu román követek, Louis Dreyfuss román konzul, Iliasvici marsall, Urdareanu tábornok és a román követség személyzete.

Tegnap Károly király intervjút adott Lucien Bourgues, a Petit Parisien munkatársának. Az uralkodó elragadtatással fejezte ki a fogadtatás felett, amelyben a francia főváros részesíti és ragaszkodik az ehhez hozott a vendégszeretők francia nép iránt. Az uralkodó végül Románia békevágyát hangsúlyozta ki.

A francia sajtó a tárgyalások eddigi eredményeiről

A Le Journal a tegnapi diplomáciai tárgyalásokkal kapcsolatban ama nézetének ad kifejezést, hogy a balkáni országok kategórikusan megcáfolják eddigi rossz hírnevüket és valóban példáját nyújtják annak, hogy mennyire a béke megszervezésének szolgálatában akarnak állani. Az érdem két-évkivül Titulescué, aki a béke fenntartásában érdekelt államok koalícióját — a Balkán-szövetség formájában — meg tudja teremteni. Közép-Európában már régóta biztosítva lenne a béke, ha ugyanezt a módszert alkalmazták volna.

A Petit Parisien Boris bolgár király és a Flandin közötti találkozás jelentőségét hangsúlyozza. Az Echo de Paris rámutat arra, hogy a párizsi tárgyalásokat az olasz-abbesszin vizsály okozta nyugtalanság lényegesen befolyásolja,

de lényeges szerepet tölt be a tárgyalásokban a német fegyverkezés fokozódása és Németország háborús törekvéseinek tudata is.

Az Excelsior és a L'Oeuvre rámutatnak hogy a londoni és párizsi kormányokban megérelődött az az elhatározás, hogy

az európai biztonság fenntartásában lemondanak Olaszország szerepéről és helyette a szövettekkel kössenek szoros együttműködési paktumot Közép-Európa biztonságának garantálására végett.

A francia sajtó interpretációival egyidejűleg a Pravda című belgrádi lap éles kirohantást intéz Magyarország külpolitikája ellen.

A cikk megállapítja, hogy a magyarok visszautasították a kisanant minden felhívását az őszinte gazdasági együttműködésre, ellenben továbbra is terrorizálják egész Európát a békeszerződésnek revíziójának követelésével. A lap cikkének befejezésekként megállapítja, hogy Magyarország belpolitikája kizárólag csak intrikákra támaszkodik.

Bécs, február 4. Frigyes főherceg, a Habsburg-család vagyonának főörökösze Bécsbe érkezett, ahol tárgyalni fog a család vagyonának visszaadásáról.

Párizs népe ünnepli Károly királyt

Párizs, február 4. (Rador) Mint fentebb említettük, Károly király interjút adott Lucien Bourguesnek, amely a Petit Parisienben jelent meg.

Az interjút részleteiben itt adjuk:

— Amióta újból Páris följére lépett, nem mint herceg, hanem mint uralkodó, — írja Bourgues — Károly királynak nincs egyetlen szabad perce. Városzobájában, amelyben Ili-szevici tábornok udvari marsall ügyel felzárkóztatásában az annyira sűrűn teleirt látogatólsta szigorú betartásán, sorra várakoznak a legismertebb francia személyiségek, akiket Urdareanu ezredes vezet be II. Károly királyhoz. A föld hatalmassá gyűlnek a baráti uralkodó köré, aki ellenáthatalmian nyeri meg a közönség kegyét is. Az uccáton, a színházakban és más nyilvános helyeken, a párizsi nép szimpátiával telített kíváncsisággal beszél erről a fiatal, de érett királyról, akiből olyan értelem sugárzik, amely áthatol a falakon és minden akadályon és ennek kellemes benyomását a belépő anonnal megérzi, mi helyt becsukódott mögötte az ajtó.

Ez volt a benyomásom ezelőtt két évvel — folytatja az újságíró — amikor Bucarestben a királyi palotába mentem, hogy a Románia által Louis Barthounak, Franciaország követségének előkészített fogadtatása előtt az uralkodótól nyilatkozatot kapjak. Még erősebb ez az érzésem ma, amikor annak sudár és fenséges személye előtt állok, akinek ereiben szerencsés összetételben folyk Nagy Frigyes, az orosz cárok, Viktória királyné kék és Murat herceg még vére.

Károly király nem azért jött Párizsba, hogy ünnepeljék, hanem hogy a béke fenntartásán munkálkodjék, aminek Közép-Európában Titulescu külügyminiszterrel együtt egyik fő tényezője.

A király nyilatkozata

Lakosztálya küszöbén az uralkodó kedves mosollyal volt szíves fogadni, ami sikert jósolt intervjum számára.

Válaszolva ama gratulációimra, hogy párizsi jelenéte kedvező áramlatot indított el a diplomáciai természetlen mezején, amihez más hercegek és államférfiek is csatlakoztak, Károly király bevallja nekem, hogy mikor Ca'aisban kiszállt, nem várta ezt.

— Megálltam önöknél — mondtam az uralkodó — hogy személyesen tájékozódjam az itteni állapotokról, hogy viszonylással az általam annyira szeretett Párizst, hogy felvegyem a kapcsolatot az önök államférfijaival, akiknek szívélyes fogadtatása mélyen meghatótt.

— Felsőged környezetéből megtudtam, hogy rendkívüli hatást gyakorolt Felsőgedre, am-

Az Újságíróklubban

ma, szerdán este

filmfelvétel Erdélyből és Clujról

A filmfelvételeket a Fotofilm készítette és méltán megállják helyüket a nemzetközi filmfelvételokban. Cluj-ól uccajelenetek, a Montessori óvoda gyermekszurjának bemutatása és egyéb erdélyi képek. Csütörtökön gazdag tombola. Szombaton este filmfelvétel a klub közönségéről. Ennek a filmnek leforgatása a jövő héten történik. Jöjjön el minden tag, mindenki rajta lesz.

kor viszontlátta az uccákat, tereket, emlékműveket, amelyeken hajdan annyit pihenéte tekintet. Párizs viszontlátásának első benyomása, ahol valaha fájdalom és remény fakadt számára s amely ma királyi tisztelettel fogadja, ez a benyomás urálja még ma is.

A király ezt válaszolta:

— Bo dog vagyok, hogy megelégedésemet fejezhetem ki afelett, hogy Párizsban lehetek és hálám, amit ezen város iránt érzek, amely itt-tartózkodásom 5 éve alatt annyira barátságos vendégszeretettel mulatoztattam.

Mindenki tudja — írja tovább Bourgues —

hogy Károly király és Titulescu Lebrun elnökkel, valamint minisztereinkkel folytatott megbeszélései kedvező eredménnyel jártak a politikai együttműködést illetően, amely a kisanant és Franciaország között meggyívá. nu't — jegyeztem volt meg tegnap. A sikerre Románia uralkodója nem akar büszke lenni, de benső megelégedése, amit a remény által fejez ki, mély. Erzem.

— Remélem — válaszolta a király — hogy látogatásom még szorosabbá fogja tenni a Franciaország és Románia közti baráti kapcsolatot és országaink politikai érdekeinek közösségét.

Károly király kategórikus állásfoglalása a francia orientáció mellett

— Külpolitikánk egyenes vonalat követ. Nem lehet eltérés és a mi hitünk és hajlamaink megváltoztathatlanok. A felmerülő eltérések levezetésére, ha előfordulnának, megfelelő eszközöket találunk. En magam örökdörm ezen egyenes vonal fenntartásán és így az mindig meg fog maradni.

Ennyire világos és határozott szavak, amelyek spontánul és súlyal hangzottak el, minden bizonnyal hosszú tartamú s átható visszhangot fognak kelteni Franciaországban, ahol a románokat mint olyan testvéreket szeretik, akiket a történelem viszontagságai a kontinens másik végére sodortak.

Bourgues még megkérdezte az uralkodót az ak utasítás előterében álló diplomáciai problémák felől. Tető alá kerül-e a dunai paktum?

Károly király reméli, hogy igen. Sokat dolgoztak e célból Londonban és Párizsban. A nemzetközi együttműködést Ausztria függetlenségének megvédése céljából létre kell hozni.

Ezután kijelentette Károly király, hogy tisztelet a bolgár uralkodót, sőt csodálattal visel etik iránta politikai intelligenciája és kormányzási adottságai miatt. Pál herceget illetően pedig a legbensőségesebb és családiasabb jelzőket használja, hogy méltathassa a régensherceg munkáját. Ő ügyel rá, hogy a Sándor király által örökbeahagyott egység műve és a királyi tekintély csorbitatlan maradjon.

Az uralkodó meghatottan beszélt nővéréről, Mária jugoszláv királynéről is, aki annyira nemesen viseli a mártírkirály gyászát,

akik imádozt és fiáról, Péter királyról.

— Mikor valaki Párizsban van — valja be végül a király bizonyos melankóliával — neheze-e esik elhagyni. Mikor látogatásának hivatalos része befejezésre nyert, természetesen szeretné még néhány napot a szeretett városban tölteni, nem mint király, hanem mint egyszerű polgár, hogy Párizs drága és szabad levegőjét szivhassa.

— Sajnos, Sire ez tilos Felsőged számára, mert mindenütt s öökké király marad — jelentette ki az újságíró.

— Igen — mondotta az uralkodó kezét nyújtva — de én úgy gondolkozom, mint ösöm, Nagy Frigyes, aki mélyen átértette fedelmi kötelezet segeit.

— Herceg Ferenc a revízió „defetistáiról”. Budapestről jelentik: Herceg Ferenc, a revíziós liga elnöke, a liga választmányának tegnapi ülésén megállapította, hogy nem minden magyar ember csatlakozott a revíziós mozgalomhoz. A revíziószak ezek a defetisták — mondotta Herceg — azok közül kerülnek ki, akiknek valási érdekeik vannak, akik a monarchia restaurációjára törekzenek minden áron és akik az ország gazdasági érdekeit minden más szempont főé helyezik.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. Nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop 10. Telefonszám: 8-61.

CENZURAT

Gancz Ábrahámné kóser szakácskönyve ismét kapható az Uj Kelet könyvosztályánál

Ara 180 lej

Az olimpiai műheveskedés

Nemzetország ol... Ez a nagy vege... A mai Nemzetország... néhány évszázad, a szervez...

Szervezésben a... metők már a j... Megszervezték a... ből vaskarikályát, cializmusból szo... ideológiát és az á... tövényeket, amel... nünnen a zsidókat... Szervezésből to... Vannak azonban... ezzel a remek sz... tyu, amely ráko... a békés zsidó old... és büszke.

Nem akar szoko... Holott Garmisch... dást kapna a külfö... olimpiaszra gyűlök... is a kampárszeres... nizmusk jegyében... Ha nincs olimpi... janak a haligének... ellen: így van ez... azok a tömegek, a... Hitler vezőrcarát... zsidóellenes cikuss...

De ha idegenek... akik jó és sok kü... maguk után a va... Harmadik Birodalom... teltetni egy kicsi... működését.

Most a Garmisch... utakon mindenütt... „nincsen zsidóság... sonkó feliratokat.

Mire az olimpiai... sem lesznek ezek a... Hiszen ha Streich... vatalos grüjtje nem... olimpiazs idejére... ta propagandát, az... dezobizottsága ne... antiszmita plakátok...

Aktor nyilván o... a külföldi közvéle... földi zsidók, kitárt... kel várunk bennet... kuszt csinátunk ne... Nem ez történt.

Streichernek sü... olimpiai bizottság... egy kis port szeret... szemé közé.

Megelőgödnék az... kell majd utazni... távolságra, hogy a... állhasson a bírodal... Nemes dolog. U... zsidó hírszolgálati... kereskedőknek fel... mert zsidó nem leh...

Nürnbergi tö... Magyarorszá...

A mai magyar re... tikaik vonatkozásban... kat a hitlerista Né... inkább Mussolini f... a külpolitikára menny... hivatásunk elbírált... gyalások eredmény... korántsem kedvező... külpolitikai orientá...

A magyarországi... csak nemrégiben re... tésekben, a jelek sz... manifesztációkat s... mákat ölteni, form... beszélnek antisze... nevén a gyermeket... törekszenek, amir... törekedtek: a zsidó... lére.

A magyarországi... rimok egy új ip... amely a budapesti... pitásai szerint tart... kinos meglepetést... kereskedők és ipar...